

SIGNAL IDUNA



SIGNAL IDUNA Polska
Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.

Dobrze wiedzieć, że jest SIGNAL IDUNA.

**Ogólne Warunki
Ubezpieczenia
Bezpieczne
Podróże**

Spis treści

§ 1. Postanowienia ogólne	3
§ 2. Definicje	4
§ 3. Zawarcie umowy ubezpieczenia	8
§ 4. Okres ubezpieczenia	9
§ 5. Odstąpienie i rozwiązanie umowy ubezpieczenia	11
§ 6. Suma ubezpieczenia	12
§ 7. Składka ubezpieczeniowa	13
§ 8. Postępowanie w razie powstania szkody - postanowienia ogólne	13
§ 9. Ubezpieczenie kosztów leczenia i assistance przedmiot ubezpieczenia - zakres standard i super	14
§ 10. Ograniczenia odpowiedzialności	19
§ 11. Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków - przedmiot ubezpieczenia	21
§ 12. Ograniczenia odpowiedzialności	21
§ 13. Postępowanie w razie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku	22
§ 14. Ubezpieczenie bagażu podróжного - przedmiot ubezpieczenia	22
§ 15. Ograniczenia odpowiedzialności	23
§ 16. Postępowanie w przypadku powstania szkody bagażowej lub w sprzęcie sportowym	24
§ 17. Ubezpieczenie pomocy i ochrony prawnej - przedmiot ubezpieczenia	24
§ 18. Ograniczenia odpowiedzialności	25
§ 19. Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej - przedmiot ubezpieczenia	26
§ 20. Ograniczenia odpowiedzialności	26
§ 21. Postępowanie w razie zaistnienia szkody z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej	27
§ 22. Ubezpieczenie rezygnacji z imprezy turystycznej - przedmiot ubezpieczenia	28
§ 23. Ubezpieczenie przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej - przedmiot ubezpieczenia	28
§ 24. Ubezpieczenie anulacji biletu lotniczego, autokarowego lub promowego - przedmiot ubezpieczenia	29
§ 25. Ograniczenia odpowiedzialności (ubezpieczenie rezygnacji, przerwania imprezy turystycznej, anulacji biletu)	29
§ 26. Postępowanie w przypadku rezygnacji lub przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej lub anulacji biletu lotniczego, autokarowego lub promowego	30
§ 27. Ustalenie i wypłata świadczenia/odszkodowania dla ubezpieczenia kosztów leczenia, następstw nieszczęśliwych wypadków, odpowiedzialności cywilnej i bagażu podróжного	31
§ 28. Ustalenie i wypłata odszkodowania dla ubezpieczenia rezygnacji z imprezy turystycznej, przerwania uczestnictwa lub anulacji biletu	33
§ 29. Termin wypłaty świadczenia	34
§ 30. Sposób rozpatrywania odwołań, skarg i wniosków	34
§ 31. Roszczenia regresowe	34
§ 32. Postanowienia końcowe	35
Załącznik nr 1 do Ogólnych Warunków Ubezpieczenia Bezpieczne Podróże	36

§ 1.

Postanowienia ogólne

1. Na podstawie niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, zwanych dalej OWU, SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń Spółka Akcyjna, zwane dalej SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., zawiera umowy ubezpieczenia z:
 - a) osobami fizycznymi mającymi miejsce zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej Polskiej jak i poza tym terytorium w czasie ich podróży zagranicznej (wariant TRAVEL i wersja imienna wariantu BUSINESS).
 - b) przedsiębiorcami (w znaczeniu nadanym art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. z 2007 r., Nr 155, poz. 1095 z późn. zm.) mającymi siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Przedsiębiorca może zawrzeć umowę ubezpieczenia na rzecz osób zatrudnionych lub wskazanych przez ten podmiot (wersja imienna lub bezimienna wariantu BUSINESS).
2. Na podstawie niniejszych Ogólnych Warunków Ubezpieczenia, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zawiera umowy ubezpieczenia w zakresie:
 - a) kosztów leczenia (w tym ratownictwa) i assistance,
 - b) następstw nieszczęśliwych wypadków,
 - c) pomocy i ochrony prawnej,
 - d) bagażu podróжного,
 - e) odpowiedzialności cywilnej,
 - f) rezygnacji z imprezy turystycznej,
 - g) przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej,
 - h) anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego.Umowa ubezpieczenia musi zawierać obowiązkowo w wariantach:
 - 1) TRAVEL - ubezpieczenie kosztów leczenia i assistance, ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków oraz ubezpieczenie pomocy i ochrony prawnej, dodatkowo Ubezpieczający może wykupić dowolne ubezpieczenia dodatkowe z pkt. d) - h),
 - 2) BUSINESS - ubezpieczenie kosztów leczenia i assistance, ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków oraz ubezpieczenie pomocy i ochrony prawnej, dodatkowo Ubezpieczający może wykupić dowolne ubezpieczenia dodatkowe z pkt. d) i e).
3. Na życzenie Ubezpieczającego, po opłaceniu dodatkowej składki, zakres umowy ubezpieczenia może zostać rozszerzony o ryzyka związane z:
 - a) wykonywaniem pracy fizycznej za granicą (kod WA),
 - b) następstwem chorób przewlekłych i nowotworowych (kod CP),
 - c) uprawianiem sportów zimowych (kod SZ),
 - d) uprawianiem sportów wysokiego ryzyka (kod HR),
 - e) wyczynowym uprawianiem sportów (kod SP),
 - f) uprawianiem sportów ekstremalnych (kod SM),
 - g) utratą bądź zniszczeniem sprzętu sportowego (kod SS).
4. Ubezpieczenie może zostać zawarte w dwóch wariantach - w wariantach TRAVEL lub w wariantach BUSINESS.
5. Ubezpieczenie kosztów leczenia i assistance w wariantach TRAVEL może zostać zawarte w zakresie standard lub super, natomiast wariant BUSINESS zawiera ubezpieczenie kosztów leczenia i assistance tylko w zakresie super.
6. Ubezpieczenie w wariantach BUSINESS jest przewidziane jedynie dla wyjazdów o charakterze służbowym, a SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za wszelkie koszty poniesione przez Ubezpieczonego powstałe podczas podróży nie posiadającej charakteru służbowego.
7. Wariant BUSINESS różni się od wariantu TRAVEL:
 - a) rozszerzonym pakietem assistance,
 - b) brakiem możliwości zawarcia ubezpieczenia: rezygnacji z imprezy turystycznej, przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej oraz anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego,
 - c) długością okresu, na jaki może zostać zawarte ubezpieczenie (tylko 6 lub 12 miesięczne okresy),

- d) możliwością zawarcia ubezpieczenia w wersji bezimiennej (ochrona ubezpieczeniowa trwa w okresie obowiązywania umowy wyłącznie przez liczbę osobodni, za które została opłacona składka),
 - e) zakresem ochrony ubezpieczeniowej (ochrona ubezpieczeniowa SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. występuje jedynie w trakcie podróży mających charakter służbowy).
8. W porozumieniu z Ubezpieczającym, do umów ubezpieczenia mogą być wprowadzone postanowienia dodatkowe lub odmienne od ustalonych w niniejszych OWU.
 9. Wprowadzone postanowienia odmienne, o których mowa w ust. 8 powinny być sporządzone na piśmie i w pełnym brzmieniu dołączone do umowy ubezpieczenia, pod rygorem ich nieważności.
 10. Ubezpieczający decyduje każdorazowo o zawartości umowy ubezpieczenia i ostatecznym jej kształcie, to znaczy, że decyduje on, co jest przedmiotem ubezpieczenia, a także, w jakim wariantcie i zakresie zostaje zawarte ubezpieczenie.

§ 2.

Definicje

1. **Amatorskie uprawianie sportu** - uprawianie sportu wyłącznie w celu utrzymania lub regeneracji sił, rekreacyjnie, jako forma czynnego wypoczynku.
2. **Agent turystyczny** - przedsiębiorca, którego działalność polega na stałym pośredniczeniu w zawieraniu umów o świadczenie usług turystycznych na rzecz organizatorów turystyki, posiadających ważne zezwolenie na prowadzenie działalności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub na rzecz innych usługodawców, posiadających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. **Akty terroryzmu** - nielegalne, grupowe lub indywidualne działanie z użyciem przemocy przeciw osobom lub obiektom w celu zastraszenia, dezorganizacji życia publicznego (placówek szkolnych, transportu, zakładów pracy itd.).
4. **Ambulatorium** - zakład lecznictwa otwartego, w którym przy wykorzystaniu wykwalifikowanego zespołu lekarskiego i pielęgniarskiego, udzielana jest pomoc medyczna w zakresie diagnostyki i leczenia. W rozumieniu niniejszych OWU pojęcie to nie obejmuje domu opieki, hospicjum, ośrodka leczenia uzależnień, ośrodków sanatoryjnych i uzdrowiskowych, prewentiów oraz centrów i ośrodków rehabilitacyjnych.
5. **Bagaż podróżny** - rzeczy zabrane zwyczajowo w podróż, ubrania, buty, kosmetyki, perfumy, drobne urządzenia (np.: suszarka, lokówka, żelazko), lekarstwa przepisane przez lekarza, ciśnieniomierz, urządzenie do mierzenia cukru we krwi, aparaty słuchowe, kule, laski, okulary korekcyjne, okulary przeciwsłoneczne, wózki inwalidzkie (jeżeli stan zdrowia Ubezpieczonego wymaga ich używania) wózki dziecięce, drobne prezenty i pamiątki, a także przenośne telefony, sprzęt fotograficzny i komputerowy, sprzęt audio - video, jeżeli są w miejscach określonych w § 14 ust. 2, pkt. d), e) i f) oraz gdy stanowią bagaż podróżny.
6. **Bilet lotniczy, autokarowy, promowy** - dokument podróżny wydany przez przewoźnika lub w jego imieniu, zawierający warunki umowy, zawiadomienia oraz odcinki dotyczące podróży i pasażera z zastrzeżeniem, iż: w przypadku biletu lotniczego jest to bilet komunikacji lotniczej na trasie międzynarodowej lub krajowej, a w przypadku biletu autokarowego, promowego jest to bilet na trasie międzynarodowej. Wymienione bilety muszą być wykupione na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W przypadku zakupu biletu w formie elektronicznej, dokumentem podróży jest potwierdzenie zawierające numer biletu oraz jego cenę.
7. **Biuro podróży** - zarejestrowany na terenie Rzeczypospolitej Polskiej przedsiębiorca organizujący imprezy turystyczne lub pośredniczący w zawieraniu umów o świadczenie usług turystycznych lub agent turystyczny.
8. **Centrala Alarmowa** - jednostka organizacyjna wskazana przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., której Ubezpieczający lub Ubezpieczony obowiązany jest zgłosić zaistnienie zdarzenia objętego ochroną ubezpieczeniową z uwzględnieniem zapisów zawartych w § 10 ust. 1.

9. **Choroba genetyczna** - upośledzające sprawność życiową odchylenie od stanu prawidłowego, które przekazywane jest, jako cecha dziedziczna z pokolenia na pokolenie, bądź, które powstaje na nowo na skutek zmian i zaburzeń w mechanizmach przekazywania cech dziedzicznych.
10. **Choroba nowotworowa** - schorzenie polegające na niekontrolowanym rozroście tkanki danego narządu. Schorzenie może mieć charakter przewlekły, może również objawiać się ostrymi, pojawiającymi się nagle objawami.
11. **Choroba przewlekła** - wszelkie zaburzenie lub odchylenie od normy, które ma jedną lub więcej spośród następujących cech: jest trwałe, pozostawia po sobie inwalidztwo, spowodowane jest nieodwracalnymi zmianami patologicznymi, wymaga specjalnego postępowania rehabilitacyjnego, wymaga długiego okresu nadzoru, obserwacji, leczenia czy opieki. Leczona jest w sposób stały lub okresowy.
12. **Dokument ubezpieczenia** - polisa, karta, certyfikat lub inny dokument potwierdzający zawarcie przez strony umowy ubezpieczenia.
13. **Działanie pod wpływem alkoholu** - działanie w stanie, gdy zawartość alkoholu w organizmie jest wyższa niż 0.0 ‰ stężenia alkoholu we krwi lub gdy zawartość alkoholu jest powyżej 0.0 mg alkoholu na 1 dm³ wydychanego powietrza.
14. **Ekspedycja** - zorganizowana wyprawa mająca na celu zrealizowanie wytyczonych zadań o charakterze sportowym bądź naukowym.
15. **Epidemia** - wystąpienie na danym obszarze zakażeń lub zachorowań na chorobę zakaźną w liczbie wyraźnie większej niż we wcześniejszym okresie albo wystąpienie zakażeń lub chorób zakaźnych dotychczas niewystępujących.
16. **Franszyza integralna** - określona kwota, do wysokości, której SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za szkody.
17. **Franszyza redukcyjna** - określona kwota, o którą pomniejszona jest kwota odszkodowania wypłacanego przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.
18. **Gotówka** - krajowe i zagraniczne znaki pieniężne.
19. **Impreza turystyczna** - co najmniej dwie usługi turystyczne tworzące jednolity program i objęte wspólną ceną, jeżeli usługi te obejmują nocleg lub trwają ponad 24 godziny albo, jeżeli program przewiduje zmianę miejsca pobytu. Do imprez turystycznych zalicza się również pobyty w wynajętych domach lub mieszkaniach (apartamentach) wakacyjnych.
20. **Karencja** - ustalony w niniejszych OWU okres wyczekiwania, w którym mimo zawarcia umowy ubezpieczenia przez Ubezpieczającego, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za powstałe szkody, okres odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. rozpoczyna się z upływem karencji. Składka pobierana jest przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. wyłącznie za okres udzielanej ochrony.
21. **Katastrofa żywiołowa (naturalna)** - zdarzenie związane z działaniem sił natury, powodujące drastyczne zmiany środowiska i wywołane w szczególności przez takie czynniki jak: wyładowania atmosferyczne, wstrząsy sejsmiczne, silne wiatry, intensywne opady atmosferyczne, długotrwałe występowanie ekstremalnych temperatur, osuwiska ziemi, pożary, susze, powodzie, zjawiska lodowe na rzekach i morzu oraz jeziorach i zbiornikach wodnych, masowe występowanie szkodników, chorób roślin lub zwierząt albo chorób zakaźnych ludzi albo też działanie innego żywiołu.
22. **Koszty leczenia i assistance** - koszty związane z nagłym zachorowaniem lub nieszczęśliwym wypadkiem opisane w § 9.
23. **Kradzież z włamaniem** - zabór mienia po uprzednim usunięciu istniejących zabezpieczeń przy użyciu siły fizycznej lub narzędzi, albo podrobionego lub dopasowanego klucza, bądź klucza oryginalnego, w którego posiadanie sprawca wszedł wskutek włamania do innego pomieszczenia lub w wyniku rozboju.
24. **Kraj stałego miejsca zamieszkania** - kraj, w którym Ubezpieczony jest aktualnie objęty ubezpieczeniem społecznym na podstawie zezwolenia na osiedlenie się lub obywatelstwa.
25. **Leczenie ambulatoryjne** - leczenie niezwiązane z trwającym nieprzerwanie, co najmniej 24 godziny pobyt w szpitalu lub w innej placówce medycznej.

26. **Leczenie stomatologiczne zachowawcze** - leczenie próchnicy, leczenie zmian martwiczych, leczenie kanałowe, wymiana uszkodzonych wypełnień, leczenie chorób dziąseł (parodontoza, usuwanie kamienia).
27. **Leczenie szpitalne** - pobyt w szpitalu trwający co najmniej 24 godziny.
28. **Liczba osobodni** - iloczyn dni i osób objętych ochroną ubezpieczeniową.
29. **Nagle zachorowanie** - powstały w sposób nagły stan chorobowy zagrażający zdrowiu lub życiu Ubezpieczonego, wymagający natychmiastowej pomocy lekarskiej, w związku z którym nastąpiła konieczność poddania się leczeniu przed zakończeniem podróży.
30. **Następstwo choroby przewlekłej/nowotworowej** - powstałe w sposób nagły, po przekroczeniu granicy kraju stałego miejsca zamieszkania, nasilenie (zaostwienie) choroby przewlekłej/nowotworowej o ostrym przebiegu, wymagające natychmiastowej pomocy lekarskiej, w związku z którym nastąpiła konieczność poddania się leczeniu przed zakończeniem podróży zagranicznej.
31. **NBP** - Narodowy Bank Polski.
32. **Nieszczęśliwy wypadek** - nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, w następstwie którego Ubezpieczony, niezależnie od swej woli, doznał trwałego uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia lub zmarł.
33. **Okres ubezpieczenia** - okres wskazany na wniosek Ubezpieczającego w dokumencie ubezpieczenia w czasie którego SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. udziela ochrony ubezpieczeniowej.
34. **Osoba bliska** - małżonek, rodzice, rodzeństwo, dzieci, osoba przysposobiona oraz jej małżonek, konkubent i konkubina, dziadkowie, teściowie, zięć i synowa oraz współuczestnik podróży.
35. **Osoba towarzysząca** - osoba odbywająca podróż z Ubezpieczonym i wskazana przez niego do towarzyszenia mu w trakcie leczenia i/lub transportu zaleconego przez lekarza prowadzącego leczenie za granicą, celem sprowadzenia do kraju.
36. **Pandemia** - epidemia danej choroby zakaźnej występująca w tym samym czasie w różnych krajach na różnych kontynentach.
37. **Pomoc i ochrona prawna** - pomoc związana z odpowiedzialnością cywilną Ubezpieczonego lub dochodzeniem przez niego roszczeń odszkodowawczych z tytułu odpowiedzialności cywilnej, opisana w § 17.
38. **Praca fizyczna** - podjęcie przez Ubezpieczonego za granicą czynności, za które zwyczajowo otrzymuje się wynagrodzenie i które zwiększają ryzyko powstania szkody. Czynności te obejmują także wolontariat i praktyki zawodowe. Przez wykonywanie pracy fizycznej rozumie się wykonywanie wszelkich prac a w szczególności czynności z użyciem niebezpiecznych narzędzi, substancji chemicznych, pracy na wysokościach, remontowo - budowlanych, pracy w transporcie (za wyjątkiem pracy kierowcy delegowanego w ramach delegacji służbowej za granicę przez pracodawcę mającego siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej - tylko wariant BUSINESS), w rolnictwie, pod ziemią, w hutnictwie, prace w usługach gastronomicznych.
39. **Przedwczesny poród** - poród, który nastąpił nie później niż w 32 tygodniu ciąży.
40. **Rosja - część europejska** - część Federacji Rosyjskiej w skład której wchodzi następujące okręgi administracyjne: Centralny Okręg Federalny, Południowy Okręg Federalny, Północno-Zachodni Okręg Federalny (bez archipelagów Ziemia Franciszka Józefa i Nowa Ziemia), oraz Nadwołżański Okręg Federalny.
41. **Rozbój** - zabór mienia z zastosowaniem przemocy fizycznej lub groźby natychmiastowego jej użycia wobec Ubezpieczonego lub osoby bliskiej, bądź z doprowadzeniem Ubezpieczonego do nieprzytomności lub bezbronności.
42. **Składka ubezpieczeniowa** - należność, jaką ubezpieczający lub ubezpieczony jest zobowiązany zapłacić ubezpieczycielowi (towarzystwu ubezpieczeniowemu) za udzielenie ochrony ubezpieczeniowej w okresie objętym ubezpieczeniem.
43. **Sporty ekstremalne** - dyscypliny sportowe, których uprawianie wymaga ponadprzeciętnych umiejętności, odwagi i działania w warunkach dużego

ryzyka, a w szczególności sporty takie jak: skoki ze spadochronem, paralotniarstwo, szybownictwo, baloniarstwo, pilotowanie jakichkolwiek samolotów silnikowych, kolarstwo górskie, sporty motorowe, canyoning, skoki bungee, canyoning, wspinaczka wysokogórska, skalna, skałkowa, speleologia, alpinizm, skoki narciarskie, jazda po muldach, skoki akrobatyczne na nartach oraz sporty, w których wykorzystywane są pojazdy poruszające się po śniegu lub lodzie, jak również uczestniczenie w wyprawach do miejsc charakteryzujących się ekstremalnymi warunkami klimatycznymi lub przyrodniczymi albo w ekspedycjach.

44. **Sporty wysokiego ryzyka** - uprawianie sportów takich jak: jazda konna, polo, myślistwo, paintball, nurkowanie z aparatem powietrznym, żeglarstwo, rafting lub inne sporty wodne uprawiane na rzekach górskich, sztuki walki i wszelkiego rodzaju sporty obronne.
45. **Sporty zimowe** - rekreacyjne uprawianie narciarstwa zjazdowego, biegowego lub snowboardu na oznakowanych trasach zjazdowych.
46. **Sprzęt sportowy** - wszelkiego rodzaju sprzęt sportowy a także osprzęt z nim związany, wykorzystywany przez Ubezpieczonego podczas amatorskiego uprawiania dyscyplin sportowych, a także mający zastosowanie w celach rekreacyjnych.
47. **Szkoda rzeczowa** - szkoda polegająca na uszkodzeniu, zniszczeniu rzeczy lub utracie rzeczy.
48. **Szkoda osobowa** - szkoda polegająca na spowodowaniu śmierci, uszkodzeniu ciała lub rozstroju zdrowia.
49. **Szpital** - zakład opieki zdrowotnej świadczący, przy wykorzystaniu wykwalifikowanego zespołu lekarskiego i pielęgniarstwa, całodobową opiekę nad chorymi w zakresie diagnostyki i leczenia. W rozumieniu niniejszego OWU pojęcie to nie obejmuje domu opieki, hospicjum, ośrodka leczenia uzależnień, ośrodków sanatoryjnych i uzdrowiskowych, prewentoriów oraz centrów i ośrodków rehabilitacyjnych, nawet w przypadku, gdy stanowią one część organizacyjną szpitala.
50. **Trwały uszczerbek na zdrowiu** - trwałe uszkodzenie ciała Ubezpieczonego spowodowane nieszczęśliwym wypadkiem objętym ubezpieczeniem, przy czym za trwałe uszkodzenie ciała rozumie się trwały ubytek struktury i funkcji narządu lub kończyny.
51. **Ubezpieczający** - osoba fizyczna, prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej zawierająca umowę ubezpieczenia i zobowiązana do opłacenia składki.
52. **Ubezpieczony** - osoba fizyczna, mająca miejsce zamieszkania w Rzeczypospolitej Polskiej, jak i poza tym terytorium, na rzecz której zawarto umowę ubezpieczenia.
53. **Uprawniony** - osoba upoważniona do otrzymania świadczenia w razie śmierci Ubezpieczonego, wyznaczona imiennie przez Ubezpieczonego. W razie nie wyznaczenia osoby uprawnionej, świadczenie przysługuje członkom rodziny Ubezpieczonego według następującej kolejności: małżonkowi, dzieciom, rodzicom, innym ustawowym spadkobiercom.
54. **Współuczestnik podróży** - osoba towarzysząca w wyjeździe, która jest wskazana w umowie zawartej z biurem podróży (voucher, potwierdzenie rezerwacji itp.) i która jest zakwaterowana w tym samym pokoju, co osoba ubezpieczona.
55. **Wyczynowe uprawianie sportu** - forma aktywności fizycznej polegająca na uprawianiu dyscyplin sportu w celu uzyskania, w drodze rywalizacji, maksymalnych wyników sportowych bądź w celu uzyskania korzyści majątkowych przez osoby będące członkami wszelkiego rodzaju klubów, sekcji, związków i organizacji sportowych, a także udział w zawodach, imprezach, turniejach, obozach kondycyjnych lub szkoleniowych w ramach wszelkiego rodzaju klubów, sekcji, związków lub organizacji sportowych bez względu na ich rangę.

§ 3.

Zawarcie umowy ubezpieczenia

1. Umowę ubezpieczenia zawiera się na wniosek Ubezpieczającego.
2. W wariantcie TRAVEL umowę ubezpieczenia zawiera się w formie indywidualnej bądź zbiorowej.
3. Umowę w formie zbiorowej stosuje się pod warunkiem, że obejmuje ona wszystkich uczestników imprezy turystycznej (podróży) jednakowym zakresem ubezpieczenia z zastosowaniem jednakowych sum ubezpieczenia.
4. Imienna ewidencja osób, dla umów w formie zbiorowej, o których mowa w ust. 3, każdorazowo dołączana jest do dokumentu ubezpieczenia. W przypadku ubezpieczeń zawieranych na podstawie umowy generalnej ewidencja osób jest sporządzana wg wzoru dostarczonego przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. i prowadzi ją Ubezpieczający, który zobowiązany jest udostępnić ją na każde żądanie SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.
5. Umowę ubezpieczenia może zawrzeć Ubezpieczający na rzecz osoby trzeciej (Ubezpieczonego).
6. Jeżeli nie uzgodniono inaczej umowa ubezpieczenia musi zawierać: imię, nazwisko, datę urodzenia lub numer PESEL (w przypadku obywateli Rzeczypospolitej Polskiej) oraz miejsce zamieszkania Ubezpieczonego lub pełną nazwę i adres firmy, przedsiębiorstwa lub instytucji. Dodatkowo Ubezpieczający jest zobowiązany podać do wiadomości SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., wszystkie znane sobie okoliczności mające wpływ na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia zdarzenia ubezpieczeniowego, o które SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pytał przed zawarciem umowy ubezpieczenia.
7. Podczas trwania umowy Ubezpieczający i Ubezpieczony są zobowiązani zgłaszać w formie pisemnej zmiany wszystkich okoliczności, o których mowa w ust. 6, niezwłocznie po otrzymaniu o nich wiadomości.
8. Jeżeli okoliczności, o których mowa w ust. 6 zostały podane niezgodnie z prawdą, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za skutki tych okoliczności, chyba że okoliczności te nie mają wpływu na zwiększenie prawdopodobieństwa wystąpienia wypadku objętego umową. W przypadku podania nieprawdziwych danych z winy umyślnej, w razie wątpliwości domniemywa się, iż zdarzenie ubezpieczeniowe i jego następstwa są skutkiem okoliczności niepodanych zgodnie z prawdziwym stanem rzeczy.
9. Ubezpieczony przystępując do ubezpieczenia, zwalnia lekarzy prowadzących leczenie w kraju stałego miejsca zamieszkania i za granicą z obowiązku zachowania tajemnicy lekarskiej i wyraża zgodę na udostępnienie dokumentacji medycznej przedstawicielom SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.
10. Prawa wynikające z umowy ubezpieczenia przysługują osobie na rzecz, której zawarto ubezpieczenie. Ubezpieczony jest obok Ubezpieczającego odpowiedzialny za dotrzymanie obowiązków wynikających z umowy ubezpieczenia.
11. Ubezpieczający zobowiązany jest do powiadomienia Ubezpieczonego o jego obowiązkach wynikających z umowy ubezpieczenia.
12. W ubezpieczeniu w wariantcie BUSINESS umowę ubezpieczenia zawiera się w formie imiennej, bądź bezimiennej (limit osobodni). Dokument ubezpieczenia w wersji imiennej musi zawierać dane opisane w ust. 6, a w wersji bezimiennej powinien zawierać następujące dane:
 - a) dane Ubezpieczającego (nazwa oraz adres firmy, przedsiębiorstwa, instytucji itp.),
 - b) okres trwania umowy,
 - c) zakres i sumy ubezpieczenia,
 - d) liczbę osobodni objętych ochroną ubezpieczeniową w okresie obowiązywania umowy ubezpieczenia (minimalny limit osobodni przypadający na każdorazowo zawartą umowę ubezpieczenia wynosi 100 osobodni).
13. W przypadku umów w formie bezimiennej (wariant BUSINESS), jeżeli nie umówiono się inaczej, Ubezpieczający zobowiązany jest najpóźniej w dniu wyjazdu osoby ubezpieczonej skutecznie przekazać do SIGNAL IDUNA Polska

TU S.A. (lub upoważnionego Agent) zgłoszenie wyjazdu zawierające imiona i nazwiska, daty urodzenia oraz miejsca zamieszkania uczestników wyjazdu, a także datę rozpoczęcia i zakończenia podróży. Przekazanie zgłoszenia uznaje się za skuteczne, jeżeli zostało ono odebrane bezpośrednio przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. lub przy zastosowaniu wskazanej przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. formy kontaktu, przed rozpoczęciem podróży Ubezpieczonego. Ewidencję ubezpieczonych osób oraz terminów ich podróży sporządzoną według wzoru ustalonego przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. prowadzi Ubezpieczający, który zobowiązany jest udostępnić ją na każde żądanie SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.

14. Jeżeli nie umówiono się inaczej, umowa w formie bezimiennej (wariant BUSINESS) obejmuje osoby zatrudnione, a także wskazane przez przedsiębiorcę jednakowym zakresem ubezpieczenia, z zastosowaniem tej samej składki i sumy ubezpieczenia.
15. W Ubezpieczeniu rezygnacji, przerwania imprezy turystycznej, anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego umowa ubezpieczenia może być zawarta w terminie najpóźniej do 5 dni od daty zawarcia umowy uczestnictwa w imprezie turystycznej (wpłaty całości lub części - zaliczki) lub zakupu biletu lotniczego, autokarowego, promowego. W przypadku, gdy do rozpoczęcia imprezy turystycznej lub dnia rozpoczęcia podróży jest mniej niż 30 dni, umowę ubezpieczenia można zawrzeć jedynie w dniu zawarcia umowy uczestnictwa w imprezie turystycznej lub w dniu zakupu biletu lotniczego, autokarowego, promowego. Dokumentem niezbędnym do zawarcia umowy ubezpieczenia jest oryginał umowy uczestnictwa Ubezpieczonego w imprezie turystycznej lub potwierdzenie dokonanej rezerwacji i opłacenia łącznego kosztu imprezy turystycznej, bądź bilet lotniczy, autokarowy, promowy.
16. Zawarcie umowy ubezpieczenia, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. potwierdza dokumentem ubezpieczenia.

§ 4.

Okres ubezpieczenia

1. Umowę ubezpieczenia w wariantcie TRAVEL można zawrzeć na okres minimalnie od 1 dnia do maksymalnie 1 roku.
2. Ochrona ubezpieczeniowa SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. rozpoczyna się nie wcześniej niż od dnia (godziny) wystawienia dokumentu ubezpieczenia i opłacenia składki, koniec ochrony następuje nie później niż z upływem dnia oznaczonego w dokumencie ubezpieczenia, a ponadto:
 - a) w przypadku ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków, bagażu podróznego, sprzętu sportowego, ochrona ubezpieczeniowa SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. rozpoczyna się z chwilą rozpoczęcia podróży tj. z chwilą opuszczenia mieszkania przez Ubezpieczonego, koniec ochrony następuje w momencie zakończenia podróży - powrót Ubezpieczonego do mieszkania (ochrona ubezpieczeniowa na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej obejmuje tylko pierwsze 24 godziny podróży, natomiast po przekroczeniu granicy trwa nieprzerwanie aż do momentu zakończenia podróży),
 - b) w przypadku ubezpieczenia kosztów leczenia i assistance, pomocy i ochrony prawnej oraz odpowiedzialności cywilnej, ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się w momencie przekroczenia granicy Rzeczypospolitej Polskiej przy wyjeździe, a kończy się w momencie przekroczenia granicy przy powrocie do Rzeczypospolitej Polskiej,
 - c) w przypadku osób rozpoczynających podróż z kraju innego niż Rzeczpospolita Polska, ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się w momencie przekroczenia granicy kraju docelowego i kończy się w momencie przekroczenia tejże granicy przy powrocie.
3. Jeżeli osoba, na rzecz której zawiera się umowę ubezpieczenia przebywa poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej i kraju stałego miejsca zamieszkania - odpowiedzialność SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. rozpoczyna się po upływie 5 dni od daty zapłacenia składki (karencja). Składka pobierana jest przez

- SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. wyłącznie za okres udzielanej ochrony ubezpieczeniowej.
4. Przedłużenie okresu ochrony ubezpieczeniowej może nastąpić jedynie przed upływem okresu ubezpieczenia określonego w poprzednim dokumencie ubezpieczenia i wymaga wystawienia nowego dokumentu.
 5. W przypadku ubezpieczenia w wersji BUSINESS mają zastosowanie przepisy ust. 2, 3, 4 oraz poniższe zapisy:
 - a) umowa ubezpieczenia zawierana jest na okres 6 lub 12 miesięcy w wersji imiennej bądź na okres 12 miesięcy w wersji bezimiennej z możliwością kontynuacji odpowiednio na kolejne półroczne lub roczne okresy ubezpieczenia,
 - b) przy umowach ubezpieczenia w formie imiennej ochrona ubezpieczeniowa SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. trwa w czasie wszystkich podróży Ubezpieczonego zrealizowanych w okresie obowiązywania umowy, niezależnie od ich ilości, pod warunkiem, że każda podróż nie trwa dłużej niż 60 dni. Przy podróżach trwających dłużej niż 60 dni ochrona ubezpieczeniowa obejmuje tylko pierwsze 60 dni,
 - c) przy umowach ubezpieczenia w formie bezimiennej ochrona ubezpieczeniowa SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. trwa w okresie obowiązywania umowy wyłącznie przez liczbę osobodni, za które została opłacona składka,
 - d) w przypadku umów w formie bezimiennej odpowiedzialność SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. rozpoczyna się od momentu otrzymania przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zgłoszenia wyjazdu, nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po dniu wystawienia dokumentu ubezpieczenia i opłacenia składki,
 - e) w przypadku umów w formie bezimiennej, odpowiedzialność SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. kończy się z chwilą zakończenia podróży, nie później jednak niż z upływem dnia oznaczonego w dokumencie ubezpieczenia i nie później niż z upływem dnia określonego jako data zakończenia podróży w zgłoszeniu wyjazdu,
 - f) w przypadku umów w formie bezimiennej przedłużenie okresu ochrony ubezpieczeniowej może nastąpić jedynie przed upływem terminu zakończenia podróży określonego w zgłoszeniu wyjazdu i wymaga otrzymania przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nowego zgłoszenia. Ponadto ust. 4, stosuje się odpowiednio.
 6. W przypadku odwołania wcześniej zaplanowanego powrotu z podróży zagranicznej wskutek wybuchu wulkanu, strajku lub zamieszek, których początek nastąpił w trakcie pobytu ubezpieczonego za granicą. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. udziela dodatkowej ochrony ubezpieczeniowej w zakresie kosztów leczenia i assistance opisanych w § 9 ust. 2 i 4 w okresie od daty końca ochrony ubezpieczeniowej oznaczonej w dokumencie ubezpieczenia do momentu, w którym taki powrót będzie możliwy, nie dłużej jednak niż przez siedem dni.
 7. Przy ubezpieczeniu rezygnacji z imprezy turystycznej, przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej, anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego zastosowanie mają jedynie poniższe przepisy ust. 7:
 - a) ochrona ubezpieczeniowa w przypadku ubezpieczenia rezygnacji z imprezy turystycznej i anulacji biletu lotniczego, autokarowego lub promowego rozpoczyna się od dnia następnego po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia (daty wystawienia dokumentu ubezpieczenia i uiszczenia składki), natomiast w przypadku ubezpieczenia przerwania imprezy turystycznej ochrona ubezpieczeniowa rozpoczyna się z momentem rozpoczęcia imprezy turystycznej (pierwszy dzień imprezy turystycznej) nie wcześniej jednak niż od dnia następnego po dniu zawarcia umowy ubezpieczenia (daty wystawienia dokumentu ubezpieczenia i uiszczenia składki).
 - b) przy ubezpieczeniu rezygnacji z imprezy turystycznej ochrona ubezpieczeniowa kończy się w momencie rozpoczęcia imprezy turystycznej, nie później jednak niż z upływem okresu ubezpieczenia określonego w dokumencie ubezpieczenia.
 - c) przy ubezpieczeniu przerwania imprezy turystycznej okres ochrony ubezpieczeniowej upływa z końcem dnia poprzedzającego dzień

zakończenia imprezy turystycznej, nie później jednak niż z upływem okresu ubezpieczenia określonego w dokumencie ubezpieczenia. Data zakończenia imprezy turystycznej określana jest w umowie między Ubezpieczonym a biurem podróży.

- d) w ubezpieczeniu anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego ochrona ubezpieczeniowa kończy się w przypadku biletu lotniczego i promowego z momentem przeprowadzenia odprawy biletowo-bagażowej natomiast w przypadku biletu autokarowego z momentem wejścia Ubezpieczonego na pokład autokaru.
- e) ochrona ubezpieczeniowa wygasa z chwilą zgłoszenia rezygnacji lub przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej, lub zgłoszenia anulacji biletu lotniczego, autokarowego, promowego skutkujących wypłatą odszkodowania przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.

§ 5.

Odstąpienie i rozwiązanie umowy ubezpieczenia

1. Od umowy ubezpieczenia zawartej na okres dłuższy niż 6 miesięcy Ubezpieczający ma prawo odstąpienia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy Ubezpieczający jest przedsiębiorcą w terminie 7 dni od daty zawarcia umowy. Odstąpienie od umowy ubezpieczenia nie zwalnia Ubezpieczającego z obowiązku zapłaty składki za okres, w jakim SIGNAL IDUNA Polska udzielała ochrony ubezpieczeniowej.
2. Odstąpienie od umowy w podanym ustawowo terminie nie powoduje potrącenia kosztów manipulacyjnych.
3. Wysokość należnej do zwrotu składki ustala się w kwocie wyliczonej proporcjonalnie do długości niewykorzystanego okresu ubezpieczenia, przy czym każdy rozpoczęty dzień ubezpieczenia traktuje się jako wykorzystany w pełni.
4. W ubezpieczeniu w wariantcie BUSINESS mają zastosowanie przepisy zawarte ust. 1, 2, 3 oraz dodatkowo należy uwzględnić że:
 - a) w przypadku nie wykorzystania w okresie obowiązywania umowy w formie bezimiennej, opłaconego limitu osobodni ochrony ubezpieczeniowej, niewykorzystane osobodni przechodzą na nowy okres umowy, jeżeli na wniosek Ubezpieczonego umowa zostanie przedłużona o kolejne 12 miesięcy. Nie zwalnia to jednak Ubezpieczonego z obowiązku opłacenia minimalnego limitu (100 osobodni) na nowy okres ubezpieczeniowy. W przypadku nie przedłużenia umowy ubezpieczenia, niewykorzystane osobodni nie podlegają zwrotowi.
 - b) Ubezpieczający jest zobowiązany do zapłacenia składki za określoną w umowie liczbę osobodni ochrony ubezpieczeniowej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia. W trakcie obowiązywania umowy, Ubezpieczający może po opłaceniu dodatkowej składki zwiększyć określoną w umowie liczbę osobodni ochrony ubezpieczeniowej.
 - c) jeżeli określona w umowie liczba osobodni ochrony ubezpieczeniowej została wyczerpana, a zdarzenie szkodowe nastąpiło po tym fakcie, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. jest zwolnione z obowiązku wypłaty odszkodowania, chyba że strony umówiły się inaczej.
5. W przypadku zmiany osoby ubezpieczonej w ubezpieczeniu rezygnacji z imprezy turystycznej, przerwania imprezy turystycznej prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia przechodzą na wskazaną przez Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego osobę, która - za zgodą biura podróży - zastępuje Ubezpieczonego na imprezie turystycznej, pod warunkiem powiadomienia przez Ubezpieczającego SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. o tym fakcie, nie później niż przed rozpoczęciem imprezy. Możliwość taka istnieje, jeżeli wcześniej nie nastąpiło zdarzenie wymienione w § 22 ust. 4, skutkujące zgłoszeniem wobec SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. roszczenia z tytułu umowy ubezpieczenia. Zmiana osoby ubezpieczonej wymaga wystawienia nowego dokumentu ubezpieczenia (przy ubezpieczeniu indywidualnym) lub zmiany w imiennej ewidencji osób ubezpieczonych (przy ubezpieczeniu zbiorowym).

6. W przypadku zmiany osoby ubezpieczonej w ubezpieczeniu anulacji biletu lotniczego, autokarowego lub promowego prawa i obowiązki wynikające z umowy ubezpieczenia przechodzą na wskazaną przez Ubezpieczonego lub Ubezpieczającego osobę, która raz zgodą biura podróży lub przewoźnika - zastępuje Ubezpieczonego podczas jego podróży, pod warunkiem powiadomienia przez Ubezpieczającego SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. o tym fakcie, nie później niż przed rozpoczęciem podróży. Możliwość taka istnieje, jeżeli wcześniej nie nastąpiło zdarzenie wymienione w § 22 ust. 4, skutkujące zgłoszeniem wobec SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. roszczenia z tytułu umowy ubezpieczenia. Zmiana osoby ubezpieczonej wymaga wystawienia nowego dokumentu ubezpieczenia.

§ 6.

Suma ubezpieczenia

1. Suma ubezpieczenia uzgadniana jest z Ubezpieczającym, a jej wysokość określana jest na podstawie tabeli taryf obowiązującej w dniu zawarcia ubezpieczenia i stanowi górną granicę odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.
2. Dla określenia sumy ubezpieczenia w złotych przyjmuje się średni kurs 1 EUR ustalony przez NBP i obowiązujący w dniu poprzedzającym dzień zawarcia umowy ubezpieczenia (po godz. 12.00).
3. W celu określenia sumy ubezpieczenia dla każdego ryzyka opisanego w niniejszym OWU zastosowanie mają przepisy ust. 1 i 2 oraz odpowiednio poniższe zapisy:
 - a) w ubezpieczeniu kosztów leczenia (w tym ratownictwa) i assistance:
 - 1) suma ubezpieczenia uzgadniana jest z Ubezpieczającym na jedno i wszystkie zdarzenia w okresie ubezpieczenia,
 - 2) SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zwraca poniesione koszty leczenia (w tym ratownictwa) i assistance wynikające z nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku, aż do wyczerpania określonej w dokumencie ubezpieczenia sumy z zastrzeżeniem przepisów niniejszego OWU, gdzie została określona odrębna kwota dla poszczególnych usług,
 - 3) przy wyjazdach do USA, Kanady, Japonii, Australii i na Wyspy Karaibskie z wybranej sumy ubezpieczenia na leczenie ambulatoryjne, zakup leków i środków opatrunkowych przepisanych przez lekarza nie może być wykorzystane więcej niż równowartość 2.000 EUR w złotych polskich.
 - b) w ubezpieczeniu następstw nieszczęśliwych wypadków suma ubezpieczenia określona w dokumencie ubezpieczenia stanowi górną granicę odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. w stosunku do każdego Ubezpieczonego.
 - c) w ubezpieczeniu bagażu podróжного i sprzętu sportowego suma ubezpieczenia, którą ustala Ubezpieczający powinna odpowiadać wartości rynkowej bagażu podróжного i sprzętu sportowego.
 - d) w ubezpieczeniu odpowiedzialności cywilnej:
 - 1) suma ubezpieczenia określona w dokumencie ubezpieczenia jest górną granicą odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., w odniesieniu do wszystkich zdarzeń szkodowych powstałych w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej, bez względu na liczbę osób, które spowodowały lub przyczyniły się do powstania szkody,
 - 2) suma ubezpieczenia na jedno i wszystkie zdarzenia w zakresie szkód rzeczowych wynosi 25% sumy ubezpieczenia określonej w dokumencie ubezpieczenia,
 - 3) suma ubezpieczenia na jedno i wszystkie zdarzenia w zakresie szkód osobowych, związanych z amatorskim uprawianiem sportów oraz uprawianiem sportów zimowych wynosi 50% sumy ubezpieczenia określonej w dokumencie ubezpieczenia.
 - e) w ubezpieczeniu pomocy i ochrony prawnej:
 - 1) SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. udziela zwrotnej pożyczki na pokrycie kaucji pieniężnej do wysokości równowartości w złotych polskich 10.000 EUR,

- 2) SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zwraca koszty prawnika ustanowionego w celu dochodzenia przez Ubezpieczonego roszczeń odszkodowawczych z tytułu czynów niedozwolonych, maksymalnie do wysokości równowartości w złotych polskich 2000 EUR, a także koszty pomocy prawnej udzielonej w celu uzyskania zwolnienia Ubezpieczonego z aresztu, maksymalnie do wysokości równowartości w złotych polskich 1000 EUR.
- f) w ubezpieczeniu rezygnacji z imprezy turystycznej i przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej sumą ubezpieczenia jest cena imprezy turystycznej (maksymalnie do 17.000 PLN), określona w umowie zawartej przez Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego z biurem podróży.
- g) w ubezpieczeniu anulacji biletu lotniczego, autokarowego lub promowego sumą ubezpieczenia jest cena biletu lotniczego, autokarowego, promowego z zastrzeżeniem, iż maksymalny limit odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. z tego tytułu wynosi 4.000 PLN.

§ 7.

Składka ubezpieczeniowa

1. Składka ubezpieczeniowa ustalana jest w zależności od:
- a) wariantu ubezpieczenia (wariant: TRAVEL lub BUSINESS),
 - b) zakresu ubezpieczenia opisanego w § 1 ust. 2,
 - c) zakresu ubezpieczenia kosztów leczenia i assistance (zakres: standard lub super),
 - d) objęcia ochroną ubezpieczeniową dodatkowych ryzyk, o których mowa w § 1 ust. 3 (dodatkowe wyżki),
 - e) sumy ubezpieczenia,
 - f) okresu ubezpieczenia,
 - g) zakresu terytorialnego (podział na strefy):
 - 1) strefa I - kraje położone w Europie oraz w obrębie Basenu Morza Śródziemnego (Albania, Algieria, Andora, Austria, Belgia, Białoruś, Bośnia i Hercegowina, Bułgaria, Chorwacja, Cypr, Czarnogóra, Czechy, Dania, Egipt, Estonia, Finlandia, Francja, Gibraltar, Grecja, Hiszpania, Holandia, Irlandia, Islandia, Izrael, Jan Mayen, Jordania, Kosowo, Liban, Libia, Liechtenstein, Litwa, Luksemburg, Łotwa, Macedonia, Malta, Maroko, Mołdawia, Monako, Niemcy, Norwegia, Polska, Portugalia, Rosja - część europejska, Rumunia, San Marino, Serbia, Słowacja, Słowenia, Svalbard, Syria, Szwajcaria, Szwecja, Tunezja, Turcja, Ukraina, Watykan, Węgry, Wielka Brytania, Włochy, Wyspy Kanaryjskie, Wyspa Man, Wyspy Normandzkie, Wyspy Owcze oraz wszystkie wyspy Morza Śródziemnego, Północnego i Bałtyckiego),
 - 2) strefa II - wszystkie kraje świata,
 - h) formy zawarcia umowy ubezpieczenia (imienna, bezimienna - zadeklarowana ilość osobodni),
 - i) wieku Ubezpieczonego (wyżka dla osób powyżej 65 roku życia, niżka dla osób poniżej 25 roku życia. Jeżeli Ubezpieczony powyżej 65 roku życia wykupił wyżkę za choroby przewlekłe wówczas nie stosuje się wyżki za wiek),
 - j) stawki składki określonej w taryfie, obowiązującej w dniu zawarcia umowy ubezpieczenia,
 - k) kursu EUR - stawka składki obliczana jest w polskich złotych, przyjmując średni kursu 1 EUR ustalony przez NBP i obowiązujący w ostatnim dniu roboczym (po godz. 12.00) poprzedzającym dzień zawarcia umowy ubezpieczenia.

§ 8.

Postępowanie w razie powstania szkody Postanowienia ogólne

1. O ile przepisy następujących paragrafów nie stanowią inaczej o każdym zdarzeniu szkodowym Ubezpieczony zobowiązany jest powiadomić SIGNAL IDUNA Polska

- TU S.A. niezwłocznie, nie później jednak niż w ciągu 7 dni od daty powzięcia o nim wiadomości, a jeżeli taka możliwość nie istnieje, wówczas w przeciągu 7 dni od momentu powrotu do kraju.
2. Ubezpieczony zobowiązany jest w stosunku do SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zwolnić lekarzy leczących go w kraju stałego miejsca zamieszkania i za granicą z obowiązku dochowania tajemnicy lekarskiej oraz zezwolić na udostępnienie dokumentacji z przebiegu leczenia, a w przypadku publicznych i niepublicznych zakładów opieki zdrowotnej zwolnić je z obowiązku dochowania tajemnicy oraz zezwolić na udostępnienie wszelkiego rodzaju dokumentacji medycznej, o którą poprosi SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.
 3. W przypadku, gdy Ubezpieczony powziął informację o wszczęciu wobec niego postępowania przygotowawczego bądź wystąpienia na drogę sądową, obowiązany jest on niezwłocznie poinformować o tym fakcie SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., nawet w przypadku, gdy sam zgłosił zaistnienie zdarzenia szkodowego.
 4. Ubezpieczony zobowiązany jest użyć wszelkich dostępnych mu środków w celu zmniejszenia szkody oraz niedopuszczenia do jej zwiększenia. Zobowiązany jest on również umożliwić SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. dokonanie czynności niezbędnych w celu ustalenia okoliczności powstania szkody, zasadności i wysokości roszczenia.
 5. Ubezpieczony zobowiązany jest udzielić SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pełno mocnictw niezbędnych do prowadzenia spraw odszkodowawczych, w tym pełnomocnictwa procesowego, jeżeli przeciwko Ubezpieczonemu poszkodowany wystąpił na drogę sądową. Powyższe nie zwalnia Ubezpieczonego z obowiązku zgłaszania we właściwym terminie sprzeciwu lub podjęcia niezbędnych środków zaskarżenia, reagując na monity lub zarządzenia organów administracyjnych.
 6. Ubezpieczony jest zobowiązany do powiadomienia SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., czy posiada inny dokument ubezpieczeniowy niż ten wystawiony przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., o takim samym zakresie ryzyka.
 7. W razie zgłoszenia roszczenia Ubezpieczony nie jest uprawniony do podejmowania działań zmierzających do uznania i zaspokojenia roszczeń ani też zawarcia ugody z osobą poszkodowaną, chyba, że SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. wyrazi na to zgodę. W przypadku naruszenia powyższego postanowienia SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. jest zwolniona z obowiązku świadczenia, chyba, że z uwagi na okoliczności sprawy Ubezpieczony nie mógł postąpić inaczej.
 8. Szczególne przepisy dotyczące postępowania w razie zaistnienia szkód w obrębie poszczególnych ryzyk, zostały zawarte w odrębnych paragrafach.

§ 9.

Ubezpieczenie kosztów leczenia i assistance

Przedmiot ubezpieczenia

Zakres standard

1. Przedmiotem ubezpieczenia w zakresie standard są koszty leczenia i assistance Ubezpieczonego, który przebywając za granicą kraju stałego miejsca zamieszkania musiał bezzwłocznie poddać się leczeniu w związku z nagłym zachorowaniem lub nieszczęśliwym wypadkiem.
2. Za koszty leczenia uważa się powstałe za granicą kraju stałego miejsca zamieszkania ubezpieczonego, wydatki poniesione na:
 - a) **badania i zabiegi lekarskie** przepisane przez lekarza w związku z nagłym zachorowaniem lub nieszczęśliwym wypadkiem,
 - b) **wizyty u lekarza**, w tym dojazd lekarza do miejsca, w którym znajduje się Ubezpieczony,
 - c) **zakup niezbędnych lekarstw i środków opatrunkowych** przepisanych przez lekarza,
 - d) **pobyt w ambulatorium lub szpitalu** (zabiegi, honoraria lekarzy, lekarstwa, analizy, operacje),
 - e) **poród**, który nastąpił nie później niż w 32 tygodniu ciąży, przy czym

świadczenie wypłacane jest łącznie za matkę i dziecko do wysokości sumy ubezpieczenia,

- f) **naprawę i zakup okularów oraz naprawę protez bezpośrednio po wypadku**, w przypadku gdy ich uszkodzenie związane było z nieszczęśliwym wypadkiem, o którym mowa w § 2 pkt. 32, powodującym trwałą uszczerbek na zdrowiu Ubezpieczonego,
 - g) **leczenie stomatologiczne nagłych stanów zapalnych zębów** (do wysokości 600 PLN na wszystkie zdarzenia zaistniałe w okresie umowy ubezpieczenia). Ochroną ubezpieczeniową objęte jest tylko doraźne zaopatrzenie zęba z wyłączeniem późniejszego wypełnienia stałego, wypełnienia kanałów, odbudowy korony. Odpowiedzialnością nie jest objęte leczenie deformacji zębów, nieprawidłowości ich wzrostu, leczenie stomatologiczne zachowawcze,
 - h) **komorę dekompresyjną w uzasadnionych medycznie przypadkach** pod warunkiem wykupienia zwyżki za uprawianie sportów wysokiego ryzyka lub sportów ekstremalnych lub zwyżki za wyczynowe uprawianie sportu,
 - i) **transport Ubezpieczonego do ambulatorium lub szpitala** uzasadniony stanem zdrowia Ubezpieczonego i zaakceptowany przez Centralę Alarmową,
 - j) **transport Ubezpieczonego między placówkami medycznymi** na zlecenie lekarza prowadzącego leczenie Ubezpieczonego za granicą,
 - k) **transport do miejsca zakwaterowania po udzieleniu pomocy medycznej**,
 - l) **pokrycie kosztów ratownictwa**,
SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokrywa niezbędne i udokumentowane koszty poniesione na akcję ratowniczą lub poszukiwawczą, prowadzoną przez wyspecjalizowane służby ratownicze w celu ratowania życia lub zdrowia Ubezpieczonego, który uległ w czasie pobytu za granicą Rzeczypospolitej Polskiej lub kraju stałego miejsca zamieszkania, nieszczęśliwemu wypadkowi, (który nie musi skutkować trwałym uszkodzeniem ciała) lub nagłemu zachorowaniu. Przez koszty ratownictwa rozumie się:
 - 1) koszty poszukiwań przez wyspecjalizowane służby ratownictwa,
 - 2) udzielenie doraźnej pomocy medycznej na miejscu zdarzenia,
 - 3) transport z miejsca wypadku do najbliższego, wymaganego stanem zdrowia punktu opieki medycznej (przy użyciu specjalistycznych środków transportu jak m.in.: sanie, helikopter, tobogan, motorówka). Suma ubezpieczenia wynosi maksymalnie równowartość w złotych 5.000 EUR i stanowi podlimit sumy ubezpieczenia kosztów leczenia.Ubezpieczenie kosztów ratownictwa w wariantcie BUSINESS jest włączone tylko i wyłącznie do ubezpieczenia w wersji imiennej.
3. Jeżeli w wyniku leczenia prowadzonego za granicą niezbędna jest kontynuacja leczenia w Rzeczypospolitej Polskiej ubezpieczenie obejmuje dodatkowo:
- a) **zdjęcie gipsu, zmiany opatrunku, zdjęcie szwów, iniekcji, pierwszej konsultacji u lekarza rehabilitanta** pod warunkiem posiadania skierowania wydanego przez lekarza prowadzącego leczenie za granicą, a wyżej wymieniony serwis jest przeprowadzany po powrocie ubezpieczonego do kraju oraz jest kontynuacją leczenia, do którego istnieją wskazania medyczne. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokrywa koszty leczenia w powyższym zakresie pod warunkiem, że Ubezpieczony skontaktuje się wcześniej z Centralą Alarmową w celu realizacji wyżej opisanych usług medycznych,
 - b) **dzienne świadczenie szpitalne** - w przypadku pobytu Ubezpieczonego w szpitalu w następstwie nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania objętego ochroną ubezpieczeniową, Ubezpieczyciel wypłaca dzienne świadczenie szpitalne w wysokości 40 zł polskich za każdy dzień pobytu w szpitalu, licząc od 1 dnia, jednaknie dłużej niż do 10 dnia pobytu. Świadczenie to obejmuje wyłącznie pobyt w szpitalu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej mający miejsce bezpośrednio po powrocie Ubezpieczonego do kraju, będący kontynuacją leczenia rozpoczętego za granicą. Podstawą wypłaty dziennego świadczenia szpitalnego jest karta informacyjna leczenia szpitalnego,

- c) **transport do i pomiędzy placówkami medycznymi po powrocie Ubezpieczonego do Rzeczypospolitej Polskiej**, w przypadku gdy transport taki jest uzasadniony stanem zdrowia Ubezpieczonego. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokrywa koszty transportu (najtańszym dostępnym środkiem transportu zaakceptowanym przez lekarza prowadzącego leczenie) nie dłużej niż do 10 dnia licząc od dnia powrotu do kraju.
4. Zakres assistance obejmuje:
- a) **pokrycie kosztów transportu w związku z koniecznością powrotu Ubezpieczonego do Rzeczypospolitej Polskiej lub kraju stałego miejsca zamieszkania** z uwagi na jego stan zdrowia wymagający niezwłocznej kontynuacji leczenia, najtańszym dostępnym środkiem lokomocji, zaakceptowanym przez lekarza prowadzącego leczenie. W przypadku Ubezpieczonego, którego krajem stałego miejsca zamieszkania jest inny kraj niż Rzeczpospolita Polska, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokrywa koszty transportu tylko do wysokości równowartości w złotych 5 000 EUR i suma ta stanowi podlimit sumy ubezpieczenia,
- b) **pokrycie kosztów transportu do Rzeczypospolitej Polskiej lub kraju stałego miejsca zamieszkania po zakończeniu leczenia**, w przypadku gdy Ubezpieczony nie może kontynuować podróży, ani powrócić do kraju wcześniej zaplanowanym środkiem transportu. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokrywa koszty transportu powrotnego najtańszym dostępnym środkiem lokomocji, zaakceptowanym przez lekarza prowadzącego leczenie. W przypadku Ubezpieczonego, którego krajem stałego miejsca zamieszkania jest inny kraj niż Rzeczpospolita Polska, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokrywa koszty transportu tylko do wysokości równowartości w złotych 5 000 EUR i suma ta stanowi podlimit sumy ubezpieczenia,
- c) **pokrycie dodatkowych kosztów transportu Ubezpieczonego po zakończeniu leczenia z miejsca hospitalizacji za granicą do miejsca umożliwiającego kontynuowanie przewidzianej podróży**, maksymalnie do wysokości równowartości w złotych 500 EUR,
- d) **pokrycie dodatkowych kosztów wyżywienia (z wyłączeniem napojów alkoholowych) i zakwaterowania za granicą w celu rekonwalescencji**, przez okres nie dłuższy niż 7 dni, w przypadku gdy transport Ubezpieczonego do Rzeczypospolitej Polskiej lub kraju stałego miejsca zamieszkania nie może nastąpić bezpośrednio po zakończeniu hospitalizacji i Ubezpieczony musi pozostać w łóżku zgodnie z zaleceniami lekarzy, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokrywa powyższe koszty maksymalnie do równowartości w złotych 100 EUR dziennie,
- e) **pokrycie dodatkowych kosztów podróży osoby towarzyszącej niezbędnej do sprowadzenia Ubezpieczonego do Rzeczypospolitej Polskiej lub kraju stałego miejsca zamieszkania**, jeżeli podróż odbyła się na podstawie pisemnego zalecenia lekarza prowadzącego chorego za granicą. W przypadku Ubezpieczonego, którego krajem stałego miejsca zamieszkania nie jest Rzeczpospolita Polska SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokrywa dodatkowe koszty podróży osoby towarzyszącej do wysokości równowartości w złotych 2 000 EUR i suma ta stanowi podlimit sumy ubezpieczenia,
- f) **pokrycie kosztów wizyty osoby wskazanej przez Ubezpieczonego**, zamieszkałej na terenie Rzeczypospolitej Polskiej lub w kraju stałego miejsca zamieszkania Ubezpieczonego lub przebywającej w kraju zachorowania Ubezpieczonego, jeżeli Ubezpieczony jest hospitalizowany za granicą przez okres dłuższy niż 7 dni i nie towarzyszy mu żadna osoba pełnoletnia. W ramach kosztów wizyty SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zwraca koszty transportu w obie strony (bilet kolejowy, autobusowy lub - jeżeli podróż pociągiem lub autokarem trwa dłużej niż 8 godzin - bilet lotniczy) osoby wizytującej hospitalizowanego oraz koszty wyżywienia (z wyłączeniem napojów alkoholowych) i zakwaterowania za okres nie dłuższy niż 7 dni, maksymalnie do równowartości w złotych 100 EUR dziennie,

- g) **pokrycie dodatkowych kosztów wyżywienia (z wyłączeniem napojów alkoholowych) i zakwaterowania osoby towarzyszącej** Ubezpieczonemu niezbędnej do załatwienia spraw związanych z powrotem Ubezpieczonego do kraju jego stałego miejsca zamieszkania, za okres nie dłuższy niż 7 dni, maksymalnie do wysokości w złotych równowartości 100 EUR dziennie,
- h) **pokrycie kosztów transportu zwłok Ubezpieczonego (tylko w przypadku osób zamieszkałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej)** do miejsca pochówku w Rzeczypospolitej Polskiej lub koszty pochówku w kraju zdarzenia. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. refunduje koszty transportu zwłok Ubezpieczonego do miejsca pochówku w Rzeczypospolitej Polskiej lub koszty pochówku w kraju zdarzenia - do wysokości kosztów przetransportowania zwłok do Rzeczypospolitej Polskiej, jakie poniosłaby SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zlecając przewóz zwłok polskiemu przedsiębiorstwu zajmującemu się sprowadzaniem zwłok z zagranicy, jednakże koszty nie mogą przekroczyć sumy ubezpieczenia, określonej w dokumencie ubezpieczenia,
- i) **pokrycie kosztów transportu zwłok Ubezpieczonego (dotyczy osób, których krajem stałego miejsca zamieszkania nie jest Rzeczpospolita Polska)** do miejsca pochówku znajdującego się w kraju jego stałego miejsca zamieszkania lub koszty pochówku w kraju zdarzenia. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. refunduje koszty transportu zwłok Ubezpieczonego do miejsca pochówku znajdującego się w kraju jego stałego miejsca zamieszkania lub koszty pochówku w kraju zdarzenia - do wysokości 5.000 EUR i suma ta stanowi podlimit sumy ubezpieczenia kosztów leczenia za granicą,
- j) **pokrycie kosztów zakupu trumny bądź urny jak i kremacji za granicą**, jeżeli miejscowe przepisy dotyczące transportu zwłok tego zakupu wymagają. Zwrotu kosztów za kremację dokonuje się jedynie, gdy nie ma zezwolenia na sprowadzenie zwłok do kraju stałego miejsca zamieszkania Ubezpieczonego,
- k) **całodobowy dyżur Centrali Alarmowej**
SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokrywa koszty pierwszej rozmowy telefonicznej z Centralą Alarmową poniesione przez Ubezpieczonego w związku z nagłym zachorowaniem lub nieszczęśliwym wypadkiem,
- l) **przekazanie wiadomości**
w przypadku zajścia nieprzewidzianego zdarzenia niezależnego od Ubezpieczonego, które spowodowało opóźnienie lub zmianę przebiegu podróży Ubezpieczonego, Centrala Alarmowa, na życzenie Ubezpieczonego przekazuje niezbędne informacje rodzinie i/lub pracodawcy. Centrala Alarmowa i SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie odpowiadają za treść, terminowość i następstwa przekazanych informacji,
- m) **pomoc w przypadku kradzieży lub utraty dokumentów**
jeżeli Ubezpieczony utracił dokumenty podróźne (paszport, bilety itp.), Centrala Alarmowa udzieli informacji o działaniach jakie należy podjąć. Centrala Alarmowa i SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie ponoszą odpowiedzialności za efekty tych działań,
- n) **pokrycie dodatkowych kosztów przedłużonego pobytu za granicą** (jedynie w przypadku ubezpieczeń zawieranych na podstawie umowy generalnej tj. w ramach wycieczki zorganizowanej przez biuro podróży, a ochrona ubezpieczeniowa istnieje pod warunkiem opłacenia dodatkowej składki) w przypadku odwołania wcześniej zaplanowanego powrotu z podróży zagranicznej wskutek wybuchu wulkanu, strajku lub zamieszek, których początek nastąpił w trakcie pobytu ubezpieczonego za granicą SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zwraca dodatkowe koszty przedłużonego pobytu maksymalnie do wysokości równowartości 100 EUR dziennie, poniesione w okresie od 3 (trzeciego) do 5 (piątego) dnia przedłużonego pobytu za granicą (maks. do 300 EUR). Przez koszty przedłużonego pobytu rozumie się koszty zakwaterowania i wyżywienia z wyłączeniem napojów alkoholowych.

Zakres super

5. Przedmiotem ubezpieczenia w zakresie super są koszty leczenia opisane w ust. 2 i 3, assistance opisany w ust. 4 oraz:
- a) **opieka nad członkami rodziny**
w przypadku hospitalizacji lub śmierci Ubezpieczonego SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokrywa dodatkowe koszty powrotu do Rzeczypospolitej Polskiej lub kraju stałego miejsca zamieszkania (bilet kolejowy, autobusowy lub - jeżeli podróż pociągiem lub autokarem trwa dłużej niż 8 godzin - bilet lotniczy) ubezpieczonych w SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. członków rodziny towarzyszących Ubezpieczonemu w podróży - pod warunkiem, że pierwotnie przewidziane środki transportu nie mogły być wykorzystane,
 - b) **opieka nad nieletnimi dziećmi**
w przypadku hospitalizacji lub śmierci Ubezpieczonego SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokrywa koszty powrotu do Rzeczypospolitej Polskiej lub kraju jego stałego miejsca zamieszkania ubezpieczonych w SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. niepełnoletnich dzieci (bilet kolejowy, autobusowy lub - jeżeli podróż pociągiem lub autokarem trwa dłużej niż 8 godzin - bilet lotniczy), jeżeli podróżowały one z Ubezpieczonym i nie towarzyszy im żadna inna osoba pełnoletnia. Transport dzieci odbywa się pod opieką przedstawiciela SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.,
 - c) **pomoc w przypadku przerwania podróży**
SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokrywa dodatkowe koszty transportu Ubezpieczonego do Rzeczypospolitej Polskiej (bilet kolejowy, autobusowy lub - jeżeli podróż pociągiem lub autokarem trwa dłużej niż 8 godzin - bilet lotniczy), w przypadku gdy pierwotnie przewidziany środek transportu nie może być wykorzystany a Ubezpieczony jest zmuszony przerwać nagle podróż z następujących powodów:
 - 1) nieszczęśliwego wypadku, nagłego zachorowania osoby bliskiej Ubezpieczonemu wymagającego hospitalizacji, w przypadku gdy powyższe zdarzenie miało miejsce na terenie Rzeczypospolitej Polskiej,
 - 2) śmierci osoby bliskiej,
 - 3) poważnej szkody w mieniu Ubezpieczonego lub w lokalach, w których ubezpieczony prowadzi działalność gospodarczą na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, powstałej w wyniku działania ognia, katastrof żywiołowych lub będących następstwem przestępstwa, powodującej konieczność wykonania czynności prawnych i administracyjnych, przy których niezbędna jest obecność Ubezpieczonego,
 - d) **telefoniczna pomoc prawna**
w przypadku gdy Ubezpieczony popadł w konflikt z prawem w kraju, w którym przebywa w trakcie podróży zagranicznej, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zapewnia Ubezpieczonemu dostęp do telefonicznej pomocy prawnej, polegający na możliwości telefonicznego kontaktu z prawnikiem Centrali Alarmowej, który w miarę posiadanych dokumentów oraz istniejących możliwości udzieli Ubezpieczonemu informacji prawnej, umożliwiającej rozwiązanie problemu prawnego,
 - e) **zastępstwo kierowcy**
SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokrywa koszty wynajęcia zawodowego kierowcy lub innej osoby posiadającej prawa jazdy, która przewiezie Ubezpieczonego do Rzeczypospolitej Polskiej w przypadku, gdy w wyniku nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku stan zdrowia Ubezpieczonego, potwierdzony w formie pisemnej przez lekarza prowadzącego, nie pozwala na prowadzenie samochodu, którym Ubezpieczony odbywa podróż, a osoba towarzysząca Ubezpieczonemu nie posiada prawa jazdy. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokrywa koszty zastępstwa kierowcy do wysokości równowartości w złotych 500 EUR,
 - f) **pomoc w przypadku opóźnienia lotu**
w przypadku odwołania lub opóźnienia zagranicznego lotu rejsowego, o co najmniej 5 godzin, organizowanego przez zawodowego przewoźnika, na który Ubezpieczony posiada ważny bilet, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.

zwraca poniesione przez Ubezpieczonego niezbędne wydatki, niepokrywane przez przewoźnika, następujące począwszy od szóstej godziny opóźnienia potwierdzonego przez przewoźnika do wysokości równowartości w złotych 250 EUR. Ubezpieczeniem nie są objęte loty czarterowe,

g) transport osoby w zastępstwo (tylko dla wariantu BUSINESS)

w przypadku gdy Ubezpieczony w następstwie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku objętego ubezpieczeniem nie może wykonywać powierzonych mu obowiązków związanych z podróżą zagraniczną, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokrywa koszty transportu osoby, która przejmie obowiązki Ubezpieczonego (bilet kolejowy, autobusowy lub - jeżeli podróż pociągiem lub autokarem trwa dłużej niż 8 godzin - bilet lotniczy),

h) pomoc w przypadku rezygnacji z uczestnictwa w imprezie gry w golfa

tylko dla wariantu BUSINESS, pod warunkiem wykupienia zwyżki za ubezpieczenie sprzętu sportowego. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. udziela pomocy Ubezpieczonemu w przypadku odwołania przez niego uczestnictwa w imprezie gry w golfa spowodowanego nagłym poważnym zachorowaniem lub nieszczęśliwym wypadkiem wymagającym hospitalizacji i uniemożliwiającym uczestnictwo w imprezie oraz poświadczonym stosownym dokumentem wystawionym przez lekarza prowadzącego leczenie i zaakceptowanym przez lekarza wyznaczonego przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.

SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokrywa koszty poniesione w związku z wykupieniem uczestnictwa w imprezie do równowartości 125 EUR.

§ 10.

Ograniczenia odpowiedzialności

1. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za wszelkie koszty poniesione przez Ubezpieczonego bez zgody Centrali Alarmowej, powyższe ograniczenie nie dotyczy sytuacji, w których Ubezpieczony ze względu na stan zdrowia obiektywnie nie mógł skontaktować się z Centralą Alarmową.

Kontakt ubezpieczonego z Centralą Alarmową nie jest wymagany jedynie w przypadku leczenia stomatologicznego oraz pojedynczej wizyty ambulatoryjnej, jeżeli ubezpieczony sam dokona wyboru lekarza i pokryje koszty wizyty. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. dokonuje zwrotu wyżej opisanych kosztów na podstawie dokumentacji medycznej zawierającej diagnozę lekarską, oryginałów rachunków i oryginałów dowodów ich zapłaty po powrocie Ubezpieczonego do kraju stałego miejsca zamieszkania, przy czym SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. ma prawo do ich weryfikacji i zasięgnięcia opinii specjalistów. Zwrotu poniesionych kosztów dokonuje się do wysokości sumy, jaka zostałaby opłaconą za leczenie stomatologiczne lub za pojedynczą wizytę ambulatoryjną, w przypadku gdyby to SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. organizowała usługę.

Ochroną ubezpieczeniową nie są też objęte wszelkie koszty powstałe w przypadku gdy Ubezpieczony postąpił wbrew decyzji Centrali Alarmowej uzgodnionej z lekarzem prowadzącym leczenie za granicą.

2. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte koszty leczenia oraz koszty powstałe w związku z koniecznością powrotu Ubezpieczonego do kraju stałego miejsca zamieszkania, koszty transportu zwłok Ubezpieczonego, jak również pozostałe koszty będące przedmiotem ubezpieczenia, jeżeli powstały w przypadku:
 - a) usiłowania lub popełnienia przez Ubezpieczonego przestępstwa lub samobójstwa, umyślnego działania lub samookaleczenia Ubezpieczonego,
 - b) wypadku powstałego w czasie prowadzenia przez Ubezpieczonego pojazdu lub innych środków lokomocji w stanie po użyciu alkoholu, narkotyków lub innych podobnie działających środków odurzających lub bez wymaganych uprawnień do prowadzenia tego pojazdu,
 - c) zdarzeń pozostających w związku ze spożyciem alkoholu, zażyciem narkotyków lub innych środków odurzających,

- d) działań wojennych, aktów terroru, stanu wojennego, stanu wyjątkowego lub udziału Ubezpieczonego w zamieszkach, rozruchach, strajkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg i bójkach (ochrona ubezpieczeniowa istnieje w przypadku, gdy podczas podróży zagranicznej Ubezpieczony zostaje niespodziewanie dotknięty zdarzeniami wojennymi, aktami terroru lub wojny domowej. Powyższa ochrona wygasa z końcem 7 dnia od rozpoczęcia wojny, aktów terroru lub wojny domowej na terytorium kraju, w którym przebywa Ubezpieczony. Odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie ma w przypadku, gdy podróż zagraniczna odbywa się do kraju, na którego terytorium wojna lub wojna domowa już trwa, a także gdy Ubezpieczony bierze aktywny/czynny udział w wojnie, aktach terroru lub wojnie domowej. Nie podlegają ochronie SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. również wypadki spowodowane bronią atomową, biologiczną i chemiczną),
 - e) istnienia przeciwwskazań lekarskich, co do odbycia podróży zagranicznej, jeżeli miało to wpływ na powstanie kosztów leczenia,
 - f) gdy przed wyjazdem za granicę istniały wskazania lekarskie, co do wykonania zabiegu operacyjnego lub poddania się leczeniu lub obserwacji lekarskiej w warunkach szpitalnych, a zdarzenie szkodowe ma związek z powyższymi wskazaniami,
 - g) następstw chorób przewlekłych lub chorób nowotworowych, chyba, że została opłaconą dodatkowa składka (nie dotyczy sytuacji, gdy choroba przewlekła bądź nowotworowa nie została rozpoznana przed wyjazdem za granicę i ujawniła się podczas pobytu za granicą dając objawy wymagające udzielenia pomocy natychmiastowej lub ratującej życie),
 - h) zaburzeń psychicznych, depresji, wad wrodzonych,
 - i) chorób wenerycznych, leczenia chorób wynikających z zakażenia wirusem HIV, epidemii, pandemii,
 - j) leczenia przekraczającego zakres niezbędny dla przywrócenia stanu zdrowia Ubezpieczonego do stanu umożliwiającego mu powrót do Rzeczypospolitej Polskiej lub kraju stałego miejsca zamieszkania,
 - k) porodu, który nastąpił po 32 tygodniu ciąży, sztucznego zapłodnienia i każdego innego leczenia bezpłodności,
 - l) przerywania ciąży, zakupu środków antykoncepcyjnych,
 - m) zakupu protez i aparatów słuchowych,
 - n) specjalnego odżywiania Ubezpieczonego, środkami wzmacniającymi oraz środkami, z których Ubezpieczony korzysta zwyczajowo, a także masaży, kąpeli, inhalacji, gimnastyki leczniczej, naświetleń (nawet, jeśli którykolwiek z tych środków był zalecony przez lekarza),
 - o) podróży w celach terapeutycznych, pobytu w sanatoriach i uzdrowiskach,
 - p) pobytu lub leczenia w domach opieki i hospicjach,
 - q) leczenia we własnym zakresie lub leczenia przez lekarza będącego członkiem rodziny Ubezpieczonego,
 - r) leczenia stomatologicznego zachowawczego i protetycznego (z wyjątkiem nagłych stanów zapalnych określonych w § 9 ust. 2 pkt. g niniejszych OWU),
 - s) wszelkiego rodzaju szczepień (za wyjątkiem sytuacji, kiedy szczepienie jest wykonywane w ramach doraźnej pomocy medycznej ratującej zdrowie lub życie Ubezpieczonego),
 - t) operacji plastycznych i kosmetycznych,
 - u) następstw chorób genetycznych,
 - v) transportu po leki, bez względu na rodzaj tego transportu i niezależnie od zaleceń lekarza,
3. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte koszty rozmów telefonicznych, przesyłania faksów i sms, za wyjątkiem kosztów pierwszej rozmowy z Centralą Alarmową (zwrotu dokonuje się na podstawie rachunku telefonicznego) poniesionych przez Ubezpieczonego w związku z nagłym zachorowaniem lub nieszczęśliwym wypadkiem.
4. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte również poniżej wymienione ryzyka, chyba, że została opłaconą dodatkowa składka za:
- a) wykonywanie pracy fizycznej za granicą,

- b) następstwa chorób przewlekłych i nowotworowych,
 - c) uprawianie sportów zimowych,
 - d) uprawianie sportów wysokiego ryzyka,
 - e) wyczynowe uprawianie sportu,
 - f) uprawianie sportów ekstremalnych.
5. W przypadku, kiedy Ubezpieczającym jest biuro podróży może zostać wprowadzona franszyza redukcyjna.
W sytuacji bezgotówkowego pokrywania kosztów przez Centralę Alarmową, franszyza redukcyjna nie obowiązuje.

§ 11.

Ubezpieczenie następstw nieszczęśliwych wypadków

Przedmiot ubezpieczenia

1. Umowa ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków obejmuje:
 - a) świadczenie na wypadek trwałego uszczerbku na zdrowiu,
 - b) świadczenie na wypadek śmierci.
2. Ochroną ubezpieczeniową objęte są wypadki, które wydarzyły się w czasie trwania okresu ubezpieczenia.

§ 12.

Ograniczenia odpowiedzialności

1. Ochroną ubezpieczeniową nie są objęte wypadki powstałe w wyniku:
 - a) zaburzenia świadomości oraz umysłu, ataków apoplektycznych, padaczkowych lub innych ataków skurczowych obejmujących całe ciało Ubezpieczonego. Ochrona ubezpieczeniowa istnieje, jeżeli zaburzenia te lub ataki są wynikiem nieszczęśliwego wypadku, objętego umową ubezpieczenia,
 - b) popełnienia lub usiłowania popełnienia przez Ubezpieczonego przestępstwa lub samobójstwa, samookaleczenia bądź umyślnego działania Ubezpieczonego a także udziału we wszelkiego rodzaju zakładach,
 - c) zdarzeń pozostających w związku ze spożyciem alkoholu, zażyciem narkotyków lub innych środków odurzających,
 - d) prowadzenia przez Ubezpieczonego pojazdu lub innych środków lokomocyjnych bez wymaganych uprawnień,
 - e) zaburzeń psychicznych, depresji, chorób przewlekłych, wad wrodzonych,
 - f) działań wojennych, aktów terroru, aktów sabotażu, stanu wojennego, stanu wyjątkowego lub udziału Ubezpieczonego w zamieszkach, rozruchach, strajkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg i bójkach (ochrona ubezpieczeniowa istnieje w przypadku, gdy podczas podróży zagranicznej Ubezpieczony zostaje niespodziewanie dotknięty zdarzeniami wojennymi, aktami terroru lub wojny domowej. Powyższa ochrona wygasa z końcem 7 dnia od rozpoczęcia wojny, aktów terroru lub wojny domowej na terytorium kraju, w którym przebywa Ubezpieczony. Odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie ma w przypadku, gdy podróż zagraniczna odbywa się do kraju, na którego terytorium wojna lub wojna domowa już trwa, a także gdy Ubezpieczony bierze aktywny/czynny udział w wojnie, aktach terroru lub wojnie domowej. Nie podlegają ochronie SIGNAL IDUNA Polska również wypadki spowodowane bronią atomową, biologiczną i chemiczną),
 - g) niewłaściwego leczenia albo niewłaściwie wykonanych zabiegów na ciele. Ochrona ubezpieczeniowa istnieje, jeżeli leczenie, w tym również diagnoza oraz zabiegi były następstwem wypadku objętego umową ubezpieczenia,
 - h) infekcji.
Ochrona ubezpieczeniowa istnieje, jeżeli w wyniku ran odniesionych w wypadku Ubezpieczony został zakażony wirusem i/lub bakterią chorobotwórczą. Do ran odniesionych w wypadku nie zalicza się nieznacznych otarć naskórka oraz błony śluzowej. Następstwa zakażeń wirusowych i/lub bakteryjnych powstałe w wyniku otarć w czasie wypadku lub w późniejszym okresie nie są objęte ochroną ubezpieczeniową. Ograniczeniu temu nie podlegają wścieklizna oraz tężec,

- i) zatrucia przewodu pokarmowego w wyniku spożycia płynnych albo stałych substancji,
 - j) przepuklin brzusznych lub przepuklin pachwinowych.
Ochrona ubezpieczeniowa istnieje, jeżeli przepuklina brzuszna lub pachwinowa powstała w następstwie nieszczęśliwego wypadku,
 - k) uszkodzenia dysków międzykręgowych, krwawienia z organów wewnętrznych. Ochrona ubezpieczeniowa istnieje, jeżeli przyczyną powstania wyżej wymienionych uszkodzeń był nieszczęśliwy wypadek, zdefiniowany w § 2 pkt. 32,
 - l) wylewów krwi do mózgu, zawałów, udarów,
 - m) następstw chorób genetycznych.
2. W przypadku, gdy nie została opłacona dodatkowa składka SIGNAL IDUNA nie ponosi odpowiedzialności, jeżeli nieszczęśliwy wypadek nastąpił w związku z:
- a) wykonywaniem pracy fizycznej za granicą,
 - b) uprawianiem sportów zimowych,
 - c) uprawianiem sportów wysokiego ryzyka,
 - d) wyczynowym uprawianiem sportu,
 - e) uprawianiem sportów ekstremalnych.
3. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową w szczególności takich następstw nieszczęśliwych wypadków jak: doznany ból, cierpienie fizyczne i moralne oraz straty materialne polegające na utracie, uszkodzeniu lub zniszczeniu rzeczy.

§ 13.

Postępowanie w razie nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku

1. W przypadku nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku zastosowanie mają odpowiednio przepisy § 8, a ponadto Ubezpieczony zobowiązany jest:
- a) niezwłocznie zawiadomić Centralę Alarmową, jeżeli w wyniku nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania konieczne jest leczenie szpitalne, przeprowadzenie zabiegu medycznego, transport do kraju lub skorzystanie z wszelkiego rodzaju innej pomocy skutkujące obciążeniem kosztami Ubezpieczonego, z zastrzeżeniem leczenia stomatologicznego oraz pojedynczej wizyty ambulatoryjnej odpowiednio do zapisów § 10 ust. 1,
 - b) starać się o złagodzenie skutków zdarzenia przez niezwłoczne uzyskanie pomocy lekarskiej i poddanie się zaleconemu leczeniu,
 - c) podjąć aktywną współpracę z Centralą Alarmową i SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. w celu wyjaśnienia wszelkich okoliczności powstania nagłego zachorowania lub nieszczęśliwego wypadku i ustalenia ich następstw,
 - d) stosować się do zaleceń Centrali Alarmowej i SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. udzielając im wszelkich informacji i niezbędnych pełnomocnictw,
 - e) uzyskać dokumentację lekarską, stwierdzającą rozpoznanie (diagnozę lekarską) i uzasadniającą konieczność prowadzenia danego sposobu leczenia, opis przebiegu leczenia z wynikami badań, protokół powypadkowy o ile został sporządzony, a także inne dokumenty związane z zaistniałym zdarzeniem,
 - f) zabezpieczyć dowody związane z nagłym zachorowaniem lub nieszczęśliwym wypadkiem w celu uzasadnienia roszczenia,
 - g) w terminie 7 dni po powrocie do Rzeczypospolitej Polskiej lub kraju stałego miejsca zamieszkania zgłosić do SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. roszczenia o zwrot kosztów, składając odpowiednio wypełniony formularz oraz dokumenty potwierdzające zasadność zgłaszanych roszczeń
 - h) na zlecenie SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. poddać się badaniu przez lekarza wskazanego przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., badaniom laboratoryjnym lub obserwacji klinicznej, celem określenia stanu zdrowia lub ustalenia trwałego uszczerbku na zdrowiu.

§ 14.

Ubezpieczenie bagażu podróznego Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest bagaż podrózný Ubezpieczonego w trakcie jego podróży (zgodnie z definicją z § 2, ust. 5).
2. Bagaż podrózný jest objęty ochroną ubezpieczeniową jedynie wówczas, gdy znajduje się pod bezpośrednią opieką Ubezpieczonego lub gdy jest:
 - a) oddany za pokwitowaniem do przechowalni bagażu,
 - b) powierzony zawodowemu przewoźnikowi do przewozu na podstawie dokumentu przewozowego,
 - c) w zamkniętym indywidualnym pomieszczeniu bagażowym na dworcu lub w hotelu,
 - d) w zamkniętym pomieszczeniu w miejscu zakwaterowania Ubezpieczonego (z wyłączeniem namiotu),
 - e) w zamkniętym pojeździe samochodowym, pod warunkiem umieszczenia bagażu w zamkniętym bagażniku lub w lukach bagażowych stanowiących integralną część pojazdu,
 - f) w zamkniętej kabinie przyczepy lub jednostki pływającej.
3. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. ponosi odpowiedzialność za bagaż podrózný jedynie w przypadku, gdy utrata lub ubytek wartości bagażu nastąpiły w okresie trwania ochrony ubezpieczeniowej wskutek:
 - a) wypadku lub katastrofy środka komunikacji,
 - b) ognia, huraganu, powodzi, piorunu, wybuchu, nawalnego deszczu, gradu, lawiny, trzęsienia, usuwania i zapadania się ziemi, upadku pojazdu powietrznego oraz wydostania się wody z urządzeń wodno-kanalizacyjnych,
 - c) nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania Ubezpieczonego, w wyniku, którego utraci on w sposób nagły możliwość opiekowania się bagażem,
 - d) kradzieży z włamaniem do pomieszczeń wymienionych w ust. 2 pkt. a) - f),
 - e) udokumentowanego rozboju.
4. W przypadku, gdy bagaż podrózný został powierzony zawodowemu przewoźnikowi lotniczemu ochrona ubezpieczeniowa działa również w razie braku potwierdzenia okoliczności powstania szkody wymienionych w ust. 3 pkt. a) - e), pod warunkiem, że przewoźnik potwierdził zaginięcie lub zniszczenie bagażu.
5. W przypadku, gdy doszło do opóźnienia bagażu w ubezpieczeniu w wariantcie BUSINESS, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zwraca udokumentowane koszty, w wysokości nieprzekraczającej 50% sumy ubezpieczenia, poniesione w trakcie odbywania podróży zagranicznej na zakup niezbędnych przedmiotów, które mają zastąpić przedmioty znajdujące się w prawidłowo nadanym u zawodowego przewoźnika lotniczego bagażu, którego opóźnienie w dostarczeniu wynosi więcej niż 6 godzin. Okres opóźnienia liczy się od momentu zgłoszenia przewoźnikowi opóźnienia dostarczenia bagażu i otrzymania dokumentu potwierdzającego to opóźnienie, do momentu dostarczenia do miejsca, w którym przebywa Ubezpieczony oraz udostępnienia go Ubezpieczonemu. Zwrot kosztów nie przysługuje w przypadku, jeżeli do opóźnienia bagażu podróznego dochodzi w trakcie podróży powrotnej, po przekroczeniu granicy kraju stałego miejsca zamieszkania przez Ubezpieczonego.
6. Za dodatkową opłatą istnieje możliwość ubezpieczenia sprzętu sportowego wykorzystywanego podczas amatorskiego uprawiania sportu.
7. Do ubezpieczenia sprzętu sportowego stosuje się odpowiednio zapisy ust. 2, 3 i 4.

§ 15.

Ograniczenia odpowiedzialności

1. Umową ubezpieczenia bagażu podróznego nie są objęte:
 - a) pieniądze w gotówce i papiery wartościowe, bony towarowe, bilety, karty kredytowe i płatnicze, biżuteria, przedmioty z metali i kamieni szlachetnych,

- b) dzieła sztuki, dokumenty, zbiory kolekcjonerskie, instrumenty muzyczne,
 - c) przedmioty służące działalności usługowo-produkcyjnej oraz handlowej, paliwa napędowe,
 - e) sprzęt sportowy, chyba, że została opłacona dodatkowa składka,
 - f) broń oraz akcesoria z nimi związane,
 - g) akcesoria samochodowe, przedmioty będące wyposażeniem przyczep campingowych, półciężarówek campingowych i łodzi,
 - h) namioty i wiatrochrony.
2. Odpowiedzialność SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. w zakresie ubezpieczenia przedmiotów takich jak: przenośne telefony, sprzęt fotograficzny i komputerowy oraz sprzęt audio - video jest ograniczona do wysokości 50% sumy ubezpieczenia.
3. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie odpowiada również za szkody:
- a) nie przekraczające 100 złotych (franszyza integralna),
 - b) wyrządzone umyślnie lub powstałe wskutek niedbalstwa Ubezpieczonego lub osób, za które ponosi odpowiedzialność lub członków jego rodziny,
 - c) polegające na utracie, zniszczeniu, uszkodzeniu lub zużyciu sprzętu sportowego w związku z jego użytkowaniem,
 - d) polegające wyłącznie na uszkodzeniu lub zniszczeniu pojemników bagażu (waliz, kufrów itp.),
 - e) powstałe w urządzeniach elektrycznych oraz elektronicznych wskutek ich wad oraz działania prądu elektrycznego podczas eksploatacji, chyba, że działanie prądu elektrycznego spowodowało pożar,
 - f) powstałe wskutek działań wojennych, stanu wojennego, stanu wyjątkowego, aktów terroru, aktów sabotażu lub udziału Ubezpieczonego w zamieszkach, rozruchach, strajkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg i bójkach,
 - g) będące skutkiem zatrzymania, zniszczenia lub konfiskaty przez organa celne lub inne władze,
 - h) będące następstwem zwykłego zużycia rzeczy ubezpieczonej, wad fabrycznych, samozapalenia, samo zepsucia, wycieku, a odnośnie rzeczy tłukących się lub w szklanym opakowaniu - potłuczenia lub utraty wartości ubezpieczonej rzeczy.
4. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie ponosi odpowiedzialności, jeśli Ubezpieczony w związku z tym samym zdarzeniem uzyska odszkodowanie z tytułu innej umowy ubezpieczenia lub które zostało pokryte przez inne instytucje.

§ 16.

Postępowanie w przypadku powstania szkody bagażowej lub w sprzęcie sportowym

1. W razie powstania szkody Ubezpieczony jest zobowiązany do:
- a) zawiadomienia policji o każdym wypadku kradzieży z włamaniem, rozboju lub zaginięcia przedmiotów objętych ubezpieczeniem w czasie trwania zdarzenia losowego albo akcji ratowniczej i uzyskania pisemnego potwierdzenia tego faktu, jeżeli to możliwe z dokładnym wyszczególnieniem utraconych przedmiotów (rodzaj, ilość) oraz podaniem ich wartości i cech identyfikacyjnych (marka, model, nr seryjny, kolor, znaki szczególne),
 - b) zawiadomienia właściwego przewoźnika lub kierownictwa hotelu, domu wczasowego, kempingu itp. o każdym wystąpieniu szkody, która powstała w publicznym środku komunikacji lub miejscu zakwaterowania i uzyskania pisemnego potwierdzenia tego zawiadomienia z wyszczególnieniem utraconych przedmiotów (rodzaj, ilość) z podaniem ich wartości i cech identyfikacyjnych,
 - c) zgłoszenia szkody do SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. najpóźniej w terminie 7 dni od daty powrotu do kraju, przedłożenia spisu uszkodzonych lub utraconych przedmiotów z określeniem ich wartości, roku nabycia, cech identyfikacyjnych oraz wszelkich dokumentów, wyjaśnień itp. dotyczących okoliczności, charakteru i rozmiaru szkody,
 - d) dostarczenia zniszczonego sprzętu na życzenie SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.

§ 17.

Ubezpieczenie pomocy i ochrony prawnej Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia są niezbędne koszty wynagrodzenia jednego prawnika ustanowionego przez Ubezpieczonego w zakresie spraw związanych z dochodzeniem przez Ubezpieczonego roszczeń odszkodowawczych z tytułu czynów niedozwolonych, powstałych w czasie podróży zagranicznej, odbywanej w okresie ubezpieczenia (ochrona prawna). SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokrywa koszty ochrony prawnej do wysokości równowartości w złotych polskich 2 000 EUR.
2. Obronę interesów Ubezpieczonego uważa się za niezbędną, jeżeli:
 - a) istnieje szansa korzystnego załatwienia dla Ubezpieczonego sprawy,
 - b) koszty obrony interesów prawnych nie pozostają w rażącej dysproporcji do zamierzonego celu, który chce osiągnąć Ubezpieczony.
3. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. w uzasadnionych sytuacjach, związanych z zarzuceniem Ubezpieczonemu czynów dotyczących jego odpowiedzialności cywilnej (pomoc prawna):
 - a) aby uzyskać zwolnienie z aresztu pokrywa koszty pomocy prawnej (wynagrodzenie jednego prawnika) do wysokości równowartości w złotych polskich 1 000 EUR.
Pokrycie kosztów nie następuje, jeżeli problem prawny Ubezpieczonego dotyczy działalności jego przedsiębiorstwa lub innego rodzaju aktywności zawodowej, w tym pracy za granicą, bądź prowadzenia i posiadania pojazdu mechanicznego bądź ma związek z handlem narkotykami, środkami odurzającymi, alkoholem lub udziałem Ubezpieczonego w działaniach o charakterze politycznym lub też powstał na skutek umyślnego działania Ubezpieczonego.
 - b) udziela zwrotnej pożyczki na pokrycie kaucji pieniężnej, jeżeli Ubezpieczony został zatrzymany przez organa ścigania obcego państwa na skutek zdarzenia, za które ponosi odpowiedzialność i konieczne jest pokrycie kaucji z tytułu zabezpieczenia zapłaty kosztów postępowania i kar pieniężnych nałożonych przez wymiar sprawiedliwości, aby uzyskać zwolnienie z aresztu. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. udziela w tym celu zwrotnej pożyczki do wysokości równowartości w złotych polskich 10 000 EUR.
Pożyczka jest poręczana przez osobę wskazaną przez Ubezpieczonego i podlega zwrotowi w ciągu 30 dni od daty jej udzielenia.

§ 18.

Ograniczenia odpowiedzialności

1. Ochrona ubezpieczeniowa SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie obejmuje następujących kosztów:
 - a) związanych z ugodowym załatwianiem sprawy, w przypadku gdy koszty te pozostają w rażącej dysproporcji do roszczeń uzgodnionych przez obie strony oraz kosztów, do których poniesienia Ubezpieczony nie był zobowiązany w danym stanie prawnym,
 - b) do poniesienia, których zobowiązana jest inna osoba niż Ubezpieczony,
 - c) odszkodowań, które musi zapłacić Ubezpieczony, grzywien, kar administracyjnych lub sądowych, innych kar pieniężnych, podatków czy innych opłat natury publicznoprawnej,
 - d) powstałych w następstwie korzystania z usług osób, nieuprawnionych do świadczenia pomocy prawnej lub wydawania opinii w danym zakresie,
 - e) powstałych na polecenie Ubezpieczonego, ale bez zgody SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., które nie były konieczne do obrony praw Ubezpieczonego,
 - f) związanych ze świadomym udzieleniem przez Ubezpieczonego nieprawdźwiy lub wprowadzających w błąd informacji, albo dostarczeniem sfałszowanych dokumentów,
 - g) związanych ze świadomym zatajeniem przez Ubezpieczonego informacji lub dokumentów mogących mieć wpływ na sposób świadczenia pomocy prawnej lub przebieg postępowania,

- h) w zakresie roszczeń, które zostały przeniesione na Ubezpieczonego po zaistnieniu zdarzenia objętego ubezpieczeniem,
 - i) w zakresie roszczeń od osób trzecich, których Ubezpieczony dochodzi we własnym imieniu.
2. Pożyczki na kaucję nie udziela się w razie aresztowania z powodu handlu narkotykami, środkami odurzającymi i alkoholem oraz udziału Ubezpieczonego w działaniach o charakterze politycznym oraz gdy kaucja wymagana jest dla zabezpieczenia należności celnych lub administracyjnych, grzywien, nawiązek, rekompensat i temu podobnych.

§ 19.

Ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia jest odpowiedzialność cywilna Ubezpieczonego w życiu prywatnym podczas jego podróży za szkody na osobie i szkody rzeczowe wyrządzone czynem niedozwolonym osobom trzecim, do naprawienia, których Ubezpieczony jest zobowiązany w myśl przepisów prawa kraju w którym przebywa.
2. W zakresie ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. odpowiada za zdarzenia związane z amatorskim uprawianiem sportu, a także zdarzenia powstałe w wyniku uprawiania sportów zimowych pod warunkiem opłacenia zwyżki za to ryzyko.
3. W granicach swej odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zobowiązana jest do:
 - a) zbadania zasadności wysuwanych przeciwko Ubezpieczonemu roszczeń, udzielenia wszelkiej niezbędnej pomocy prawnej w przypadku niezasadności roszczeń,
 - b) pokrycia kosztów wynajęcia obrońcy reprezentującego w trakcie procesu interesy Ubezpieczonego,
 - d) pokrycia kosztów wynagrodzenia rzeczoznawców powołanych za zgodą SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. w celu ustalenia okoliczności lub rozmiaru szkody,
 - c) zwrotu uzasadnionych okolicznościami danego wypadku niezbędnych kosztów, mających na celu zapobieżenie zwiększeniu się szkody,
 - d) pokrycia niezbędnych kosztów sądowej ochrony przed roszczeniem osoby trzeciej, w sporze prowadzonym na polecenie SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. lub za jej zgodą,
 - e) wypłaty odszkodowania, które Ubezpieczony zobowiązany jest zapłacić osobie poszkodowanej z tytułu ryzyk określonych w umowie ubezpieczenia na podstawie uznania wydanego lub zatwierdzonego przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., zawartej lub zatwierdzonej przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. ugody lub orzeczenia sądu.
4. Wszelkie koszty i nakłady poniesione w związku z obroną przed roszczeniami przeciwko Ubezpieczonemu mogą być pokryte jedynie pod warunkiem uzyskania wcześniej pisemnej zgody SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.

§ 20.

Ograniczenia odpowiedzialności

1. Ochrona ubezpieczeniowa SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie obejmuje odpowiedzialności Ubezpieczonego z tytułu:
 - a) roszczeń wykraczających poza zakres ustawowej odpowiedzialności cywilnej Ubezpieczonego, będących wynikiem zawartej przez niego umowy lub szczególnych przyrzeczeń,
 - b) szkód wyrządzonych przez Ubezpieczonego osobom bliskim,
 - c) szkód wyrządzonych umyślnie przez Ubezpieczonego,
 - d) szkód wyrządzonych przez osoby pozostające pod opieką Ubezpieczonego bądź, za które Ubezpieczony ponosi odpowiedzialność,
 - e) szkód spowodowanych w gotówce, papierach wartościowych, biżuterii oraz wszelkiego rodzaju dokumentach,

- f) szkód wyrządzonych w stanie ograniczonej świadomości Ubezpieczonego m.in. w stanie po spożyciu alkoholu, leków, narkotyków lub innych środków odurzających,
 - g) szkód wynikających z posiadania, kierowania, używania, uruchamiania pojazdów mechanicznych, statków powietrznych i wodnych,
 - h) roszczeń o charakterze karnym, w szczególności za straty moralne, zadośćuczynienie, odszkodowanie zawiązką i świadczenie pieniężne,
 - i) utraty lub uszkodzenia mienia należącego do Ubezpieczonego albo mienia innej osoby, powierzonego, wynajętego, pożyczonego lub będącego pod pieczęcią bądź kontrolą Ubezpieczonego lub osób, za które ponosi odpowiedzialność,
 - j) szkód wynikających z wykonywania zawodu, pracy za granicą lub prowadzenia działalności,
 - k) szkód powstałych w związku z wyczynowym uprawianiem sportu,
 - l) szkód powstałych w związku z uprawianiem sportów wysokiego ryzyka,
 - m) szkód powstałych w związku z uprawianiem sportów ekstremalnych,
 - n) szkód powstałych w związku z uprawianiem sportów zimowych, chyba, że została wykupiona zwyżka za uprawianie sportów zimowych,
 - o) szkód wynikających z amatorskiego uprawiania sportu lub uprawiania sportów zimowych (nawet pomimo opłacenia dodatkowej składki), wyrządzonych przez Ubezpieczonego, w stosunku do którego istniały przeciwwskazania lekarskie, co do uprawiania sportu, objętego ubezpieczeniem,
 - p) roszczeń wynikłych z przeniesienia choroby na inną osobę,
 - r) szkód powstałych w związku z działaniami wojennymi, stanem wyjątkowym, aktami terroru, aktami sabotażu oraz wskutek udziału Ubezpieczonego w zamieszkach, rozruchach, strajkach, akcjach protestacyjnych, blokadach dróg i bójkach.
2. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie obejmuje ochroną ubezpieczeniową roszczeń z tytułu odpowiedzialności cywilnej nieprzekraczających 250 EUR i każde świadczenie SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pomniejszone jest o taką kwotę.
3. Odpowiedzialność SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. w zakresie szkód powstałych w związku z amatorskim uprawianiem sportów oraz uprawianiem sportów zimowych jest ograniczona do wysokości 50% sumy ubezpieczenia OC w zakresie szkód osobowych oraz do wysokości 25% sumy ubezpieczenia OC w zakresie szkód rzeczowych, a wartości te stanowią podlimity procentowe głównych sum ubezpieczenia OC.
4. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie odpowiada za koszty wynikające z braku zgody Ubezpieczonego na zawarcie przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. ugody z poszkodowanym lub na zaspokojenie jego roszczeń.
5. W przypadku szkód będących następstwem amatorskiego uprawiania sportu lub uprawiania sportów zimowych objętych umową ubezpieczenia SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie ponosi odpowiedzialności za szkody nieprzekraczające 250 EUR, a w przypadku szkód, których wysokość ustalona została na więcej niż 250 EUR stosuje się franszyzę redukcyjną w wysokości 5% wartości zaistniałej szkody. Przy odpowiedzialności cywilnej mającej związek z amatorskim uprawianiem sportu lub uprawianiem sportów zimowych nie stosuje się zapisu ust. 2.

§ 21.

Postępowanie w razie zaistnienia szkody z ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej

1. W razie zajścia zdarzenia powodującego lub mogącego spowodować roszczenie wobec Ubezpieczonego, Ubezpieczony obowiązany jest:
- a) w miarę możliwości zapobiec zwiększeniu się szkody, zebrać i zabezpieczyć dowody ustalające okoliczności zdarzenia,
 - b) powiadomić niezwłocznie Centralę Alarmową lub SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie później jednak niż w ciągu 7 dni od daty zaistnienia zdarzenia

- mogącego go obciążyć odpowiedzialnością cywilną, podać okoliczności szkody, nazwiska i adresy poszkodowanych oraz świadków zdarzenia,
- c) nie uznawać roszczeń, nie zawierać jakiegokolwiek ugody czy umowy i nie zaspokajać roszczeń poszkodowanego bez pisemnej zgody SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.,
 - d) do udzielenia SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pełnomocnictw niezbędnych do prowadzenia spraw odszkodowawczych, w tym pełnomocnictwa procesowego, jeżeli przeciwko Ubezpieczonemu wystąpiono na drogę sądową,
 - e) przesłać do SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. orzeczenie w sprawie cywilnej, karnej lub karno - administracyjnej związanej ze zdarzeniem, z którego wynika odpowiedzialność Ubezpieczonego, w takim czasie, aby umożliwić SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zajęcie stanowiska odnośnie wniesienia środka odwoławczego.

§ 22.

Ubezpieczenie rezygnacji z imprezy turystycznej **Przedmiot ubezpieczenia**

1. Przedmiotem ubezpieczenia są koszty poniesione w związku z rezygnacją z uczestnictwa w imprezie turystycznej zakupionej w biurze podróży prowadzącym swoją działalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej.
2. Przedmiotem ubezpieczenia mogą być tylko koszty spowodowane przyczynami losowymi wymienionymi w ust. 4, niezależnymi od Ubezpieczonego.
3. Za koszty rezygnacji z imprezy turystycznej uważa się opłaty przewidziane w pisemnej umowie zawartej z biurem podróży przez Ubezpieczonego, poniesione przez niego w związku z rezygnacją z uczestnictwa w imprezie turystycznej przed jej rozpoczęciem.
4. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zwraca opłaty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z rezygnacją, jedynie, gdy rezygnacja wynika z następujących powodów:
 - a) nieszczęśliwy wypadek, przedwczesny poród, nagłe zachorowanie Ubezpieczonego - jeżeli uniemożliwiają jego uczestnictwo w imprezie lub śmierć Ubezpieczonego,
 - b) poważna szkoda w mieniu Ubezpieczonego, powstała w wyniku działania ognia, katastrof żywiołowych lub będąca następstwem przestępstwa, powodująca konieczność wykonania czynności prawnych i administracyjnych, przy których niezbędna jest obecność Ubezpieczonego, bądź poważna szkoda w mieniu Współuczestnika podróży, powstała w wyniku działania ognia, katastrof żywiołowych lub będąca następstwem przestępstwa, powodująca konieczność wykonania czynności prawnych i administracyjnych, przy których niezbędna jest obecność Współuczestnika, co skutkuje rezygnacją Współuczestnika,
 - c) nieszczęśliwy wypadek, przedwczesny poród, nagłe zachorowanie lub śmierć osoby bliskiej Ubezpieczonemu bądź nieszczęśliwy wypadek, przedwczesny poród, nagłe zachorowanie lub śmierć osoby bliskiej dla Współuczestnika podróży skutkujące rezygnacją Współuczestnika,
 - d) śmierć, nieszczęśliwy wypadek, przedwczesny poród lub nagłe zachorowanie osoby uczestniczącej w wyjeździe, zgłoszonej przez Ubezpieczonego przy podpisywaniu umowy z biurem podróży, jedynie jeżeli umowa dotyczy wynajmu domu lub mieszkania (apartamentu) wakacyjnego, a cena wynajmu została ustalona łącznie dla wskazanej liczby osób. Liczba zgłoszonych osób nie może być większa niż dopuszczona umową z biurem podróży.

§ 23.

Ubezpieczenie przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej **Przedmiot ubezpieczenia**

1. Przedmiotem ubezpieczenia są koszty związane z przerwaniem uczestnictwa w imprezie turystycznej zakupionej w biurze podróży prowadzącym swoją działalność na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, a spowodowane przyczynami

- losowymi wymienionymi w § 22 ust. 4, niezależnymi od Ubezpieczonego.
2. Za koszty przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej uważa się koszty niewykorzystanych świadczeń podróży, a także poniesione przez Ubezpieczonego dodatkowe koszty transportu powrotnego.
 3. Za niewykorzystane świadczenia podróży uważa się, określoną w procentach ceny imprezy turystycznej, niewykorzystaną część świadczeń przewidzianych w umowie z biurem podróży.
SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zwraca niewykorzystane świadczenia podróży, o ile uczestnictwo w określonej w umowie imprezie turystycznej zostało przerwane z powodów wymienionych w § 22 ust. 4.
 4. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zwraca dodatkowe koszty transportu powrotnego odpowiadającego standardowi usług transportowych przewidzianych w umowie z biurem podróży. Koszty transportu są zwracane tylko w przypadku, gdy umowa z biurem podróży obejmuje transport w obie strony.
SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zwraca dodatkowe koszty transportu powrotnego, jeżeli uczestnictwo Ubezpieczonego, w określonej w umowie imprezie turystycznej, nie może być kontynuowane zgodnie z planem z powodów wymienionych w § 22 ust. 4.

§ 24.

Ubezpieczenie anulacji biletu lotniczego, autokarowego lub promowego Przedmiot ubezpieczenia

1. Przedmiotem ubezpieczenia są koszty, jakimi Ubezpieczony został obciążony przez przewoźnika w związku z anulowaniem biletu lotniczego, autokarowego, promowego przed rozpoczęciem podróży lotniczej, autokarowej lub promowej, zgodnie z datą wylotu, wyjazdu lub wypłynięcia, określoną w pierwszym odcinku tego biletu.
2. Ubezpieczenie dotyczy biletów lotniczych na trasach krajowych i międzynarodowych oraz biletów autokarowych i promowych na trasach międzynarodowych, wykupionych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
3. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zwraca opłaty poniesione przez Ubezpieczonego w związku z anulowaniem biletu lotniczego, autokarowego lub promowego z powodów wymienionych w § 22 ust. 4.

§ 25.

Ograniczenia odpowiedzialności (Ubezpieczenie rezygnacji, przerwania imprezy turystycznej, anulacji biletu)

1. Z odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. wyłączone są szkody powstałe z przyczyn wymienionych w § 22 ust. 4, jeśli powstały w przypadku:
 - a) następstw choroby przewlekłej, nowotworowej, stwierdzonej u Ubezpieczonego lub osoby bliskiej przed zawarciem umowy ubezpieczenia, chyba że została opłacona dodatkowa składka,
 - b) zaburzeń psychicznych, depresji, wad wrodzonych,
 - c) umyślnego działania Ubezpieczonego lub osób bliskich, samookaleczenia, usiłowania albo popełnienia samobójstwa lub przestępstwa,
 - d) zająć i zdarzeń pozostających w związku ze spożyciem alkoholu, zażyciem narkotyków lub innych środków odurzających przez Ubezpieczonego lub osoby bliskie,
 - e) wypadków, jeżeli Ubezpieczony lub osoba bliska prowadziła pojazd lub inny środek lokomocji bez wymaganych uprawnień, lub będąc pod wpływem alkoholu lub innych środków odurzających,
 - f) działań wojennych (stanu wyjątkowego), stanu wojennego, aktów terroru, aktów sabotażu oraz udziału Ubezpieczonego i osób bliskich w zamieszkach, rozruchach, strajkach, aktach protestacyjnych, blokadach dróg i bójkach,
 - g) istnienia przeciwwskazań lekarskich, co do odbycia podróży zagranicznej, jeżeli miało to wpływ na powstanie zdarzenia uniemożliwiającego odbycie podróży,

- h) gdy przed wyjazdem za granicę istniały wskazania lekarskie, co do wykonania zabiegu operacyjnego lub poddania się leczeniu lub obserwacji lekarskiej w warunkach szpitalnych, a przyczyna rezygnacji, przerwania imprezy turystycznej lub anulacji biletu miała związek z powyższymi wskazaniami,
 - i) leczenia chorób wenerycznych, chorób wynikających z zakażenia wirusem HIV, epidemii i pandemii,
 - j) porodu Ubezpieczonego lub osoby bliskiej, który nastąpił po 32 tygodniu ciąży,
 - k) zaistnienia zdarzeń wywołanych przerwaniem ciąży u Ubezpieczonego lub osoby bliskiej,
 - l) następstw chorób genetycznych,
 - m) następstw operacji plastycznych i zabiegów kosmetycznych,
 - n) następstw wszelkiego rodzaju szczepień.
2. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie ponosi odpowiedzialności, jeśli Ubezpieczony w związku z tym samym zdarzeniem uzyska odszkodowanie z tytułu innej umowy ubezpieczenia lub które zostały pokryte przez inne instytucje.
 3. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie zwraca dodatkowych kosztów poniesionych przez Ubezpieczonego w związku ze zgłoszeniem rezygnacji z imprezy turystycznej lub przerwania uczestnictwa, nie wliczonych w cenę imprezy (wizy, telefony itp.). Nie są również zwracane dodatkowe koszty związane z anulacją biletu lotniczego, autokarowego, promowego np. koszty wizy.

§ 26.

Postępowanie w przypadku rezygnacji lub przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej lub anulacji biletu lotniczego, autokarowego lub promowego

1. W przypadku rezygnacji lub przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej lub anulowania biletu lotniczego, autokarowego, promowego Ubezpieczony zobowiązany jest:
 - a) dołożyć wszelkich starań, aby zminimalizować koszty związane z rezygnacją. W tym celu, natychmiast po powzięciu wiadomości, ale nie później niż w ciągu 2 (dwóch) dni od daty zaistnienia zdarzenia wymienionego w § 22 ust. 4, poinformować o tym biuro podróży i złożyć w biurze wymagane dokumenty zgłoszenia rezygnacji,
 - b) w ciągu 7 dni od daty zdarzenia lub poinformowania biura podróży dostarczyć do SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. (bezpośrednio lub za pośrednictwem biura) dokumenty potwierdzające zasadność zgłaszanego roszczenia, w tym:
 - 1) dokument ubezpieczenia oraz umowę uczestnictwa w imprezie turystycznej (ubezpieczenie rezygnacji z imprezy turystycznej lub przerwania uczestnictwa) lub bilet lotniczy, autokarowy, promowy lub fakturę zakupu biletu (w przypadku biletu elektronicznego) dla ubezpieczenia anulacji biletu,
 - 2) oświadczenie o złożonej w biurze podróży rezygnacji z imprezy turystycznej lub przerwaniu uczestnictwa, lub anulowaniu biletu lotniczego, autokarowego, promowego poświadczony przez to biuro podróży,
 - 3) zaświadczenie biura podróży (rachunek) o wysokości potrąceń z tytułu rezygnacji lub przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej, lub anulowania biletu lotniczego, autokarowego, promowego,
 - 4) oryginalne rachunki i dowody opłat za transport powrotny w przypadku przerwania uczestnictwa w imprezie,
 - 5) wymaganą przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. dokumentację medyczną Ubezpieczonego lub osoby bliskiej z przeprowadzonego leczenia wraz z wynikami badań, rozpoznaniem lekarskim (diagnozą) wraz z datą tego rozpoznania, potwierdzającą konieczność rezygnacji lub przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej lub anulowania biletu lotniczego, autokarowego, promowego, zwolnienie lekarskie,

- 6) zaświadczenie policji o wystąpieniu szkody w mieniu z powodów określonych w § 22 ust. 4 pkt. b).
- c) zwolnić inne zakłady ubezpieczeń, urzędy i leczących go lekarzy z obowiązku zachowania tajemnicy wobec SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.,
- d) poddać się badaniu przez lekarza wyznaczonego przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.
- SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. ponosi koszty związane z poddaniem się wyżej opisanemu badaniu, w tym również związane z utratą w tym dniu wynagrodzenia przez Ubezpieczonego.
2. Jeżeli Ubezpieczający z powodu winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełnił któregośkolwiek z obowiązków, o których mowa w ust. 1, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia ubezpieczeniowego.
3. W przypadku, gdy istnieje uzasadnione podejrzenie, że rezygnacja nastąpiła w okolicznościach wyłączających odpowiedzialność SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., a Ubezpieczony na prośbę SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. nie przedstawi właściwej dokumentacji opisanej w ust. 1, pkt. b, 5) i 6), niezbędnej do wykluczenia tych podejrzeń, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zastrzega sobie prawo odmowy wypłaty odszkodowania.

§ 27.

Ustalenie i wypłata świadczenia/odszkodowania dla ubezpieczenia kosztów leczenia, następstw nieszczęśliwych wypadków, odpowiedzialności cywilnej i bagażu podróжного

1. Ustalenie zasadności i wysokości świadczenia następuje na podstawie dowodów przedłożonych przez Ubezpieczonego lub osobę uprawnioną, jednakże SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. ma prawo do ich weryfikacji i zasięgnięcia opinii specjalistów.
2. Zasadność i wysokość świadczenia lub odszkodowania w zależności od charakteru szkody SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. ustala na podstawie:
- a) dowodu potwierdzającego konieczność bezwzględnego poddania się leczeniu w związku z nagłym zachorowaniem lub nieszczęśliwym wypadkiem, wymienionego w § 13 ust. 1 pkt. e),
 - b) oryginalnych rachunków i oryginalnych dowodów opłat za udzieloną pomoc lekarską, pogotowie ratunkowe oraz rachunków za zakupione lekarstwa i środki opatrunkowe,
 - c) oryginalnych rachunków i oryginalnych dowodów opłat za transport zwłok Ubezpieczonego do kraju lub pochówek za granicą,
 - d) oryginalnych rachunków i oryginalnych dowodów opłat potwierdzających inne wydatki związane z nagłym zachorowaniem, nieszczęśliwym wypadkiem bądź innymi zdarzeniami objętymi ubezpieczeniem,
 - e) raportu policji z miejsca wypadku,
 - f) w przypadku powstania ran, obrażeń ciała bądź innych urazów, dokumentacji medycznej z dnia zdarzenia lub początku leczenia (np. karta historii choroby) z opisem ran i uszkodzeń ciała lub ich skutków,
 - g) w przypadku śmierci - aktu zgonu oraz innych dokumentów związanych z tym zdarzeniem, w szczególności dokumentacji zawierającej informacje o przyczynach zgonu,
 - h) protokołu policji o utracie bagażu lub jego kradzieży, lub rozboju,
 - i) zeznań świadków z zaistniałego zdarzenia,
 - j) dokumentu uprawniającego do kierowania pojazdem,
 - k) dokumentu przewoźnika potwierdzającego opóźnienie lotu bądź bagażu,
 - l) poświadczenia przewoźnika (linie lotnicze, kolejowe, transport autokarowy lub promowy) o niemożności wykonania usługi transportowej wskutek wybuchu wulkanu, strajku lub zamieszek,
 - m) oryginalnych rachunków i dowodów opłat potwierdzających koszty przedłużonego pobytu za granicą wskutek wybuchu wulkanu, strajku lub zamieszek.

3. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokrywa uzasadnione i udokumentowane koszty leczenia bezpośrednio na konto placówki medycznej lub za pośrednictwem Centrali Alarmowej.
4. W przypadku Następstw Nieszczęśliwych Wypadków stosuje się poniższe przepisy:
 - a) rodzaje i wysokość przysługujących świadczeń ustala się po stwierdzeniu, że istnieje związek przyczynowy pomiędzy nieszczęśliwym wypadkiem a śmiercią lub trwałym uszczerbkiem na zdrowiu,
 - b) ustalenie związku przyczynowego, o którym mowa w ust. 4 pkt. a) oraz rodzaju i wysokości przysługujących świadczeń następuje na podstawie dostarczonych dokumentów określonych w ust. 2,
 - c) suma ubezpieczenia określona w umowie ubezpieczenia wypłacana jest w przypadku 100%-owego uszczerbku na zdrowiu bądź śmierci, jeżeli wskutek nieszczęśliwego wypadku Ubezpieczony zmarł przed upływem 2 lat od daty wypadku. W razie częściowego uszczerbku na zdrowiu przyznawany jest taki procent sumy ubezpieczenia, w jakim Ubezpieczony doznał trwałego uszczerbku,
 - d) ustalenia stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu dokonują lekarze powołani przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. na podstawie Tabeli procentowej świadczeń z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, stanowiącej Załącznik nr 1 do niniejszych OWU,
 - e) stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu powinien być ustalony niezwłocznie po zakończeniu leczenia, z uwzględnieniem rehabilitacji, najpóźniej 24 miesiące od daty wypadku,
 - f) w razie utraty, uszkodzenia organu, narządu lub układu, których funkcje przed wypadkiem były już upośledzone wskutek samoistnej choroby lub trwałego inwalidztwa, stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu określa się w wysokości różnicy między stopniem trwałego uszczerbku właściwym dla stanu danego organu, narządu lub układu po wypadku a stopniem uszczerbku istniejącym przed wypadkiem,
 - g) przy ustalaniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu nie uwzględnia się rodzaju pracy lub innych czynności wykonywanych przez Ubezpiezonego,
 - h) jeżeli Ubezpieczony otrzymał świadczenie z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu, a następnie zmarł na skutek tego samego wypadku, wówczas wypłaca się świadczenie z tytułu śmierci, przy czym potrąca się poprzednio wypłaconą kwotę,
 - i) jeżeli Ubezpieczony zmarł po ustaleniu stopnia trwałego uszczerbku na zdrowiu, a śmierć nie pozostaje w związku przyczynowym z nieszczęśliwym wypadkiem, niewypłacone przed śmiercią Ubezpieczonemu świadczenie za trwały uszczerbek na zdrowiu wypłaca się osobie Uprawnionej, a w razie braku takiej osoby zwraca się koszty pogrzebu w granicach tego świadczenia osobie, która te koszty poniosła,
 - j) jeżeli stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu nie został ustalony przed śmiercią Ubezpiezonego, a śmierć Ubezpiezonego jest spowodowana innym zdarzeniem niż wypadek, który jest przyczyną uszczerbku na zdrowiu, przyjmuje się wówczas przypuszczalny stopień trwałego uszczerbku na zdrowiu ustalony przez lekarzy SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., a wynikające z tego tytułu świadczenie wypłaca się osobie Uprawnionej.
5. Wysokość odszkodowania w przypadku bagażu podróznego ustala się według kosztów naprawy bądź według rzeczywistej wartości przedmiotu z uwzględnieniem stopnia jego faktycznego zużycia. Wartość przedmiotu określana jest przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. na podstawie rachunku zakupu lub na podstawie wartości nowego przedmiotu o identycznych lub podobnych właściwościach użytkowych w dniu zaistnienia zdarzenia.
6. W przypadku odzyskania skradzionych lub uszkodzonych przedmiotów z bagażu podróznego lub sprzętu sportowego Ubezpieczony jest zobowiązany niezwłocznie powiadomić o tym fakcie SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. Wypłacone odszkodowania za utracone przedmioty bądź sprzęt sportowy podlegają zwrotowi. Za zgodą SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. zwrócone

odszkodowania mogą być pomniejszone o wartość stwierdzonych uszkodzeń lub braków w odzyskanych przedmiotach.

7. Z każdego wypłaconego odszkodowania za szkody powstałe w wyniku utraty bądź zniszczenia sprzętu sportowego (ubezpieczenie sprzętu sportowego), ubezpieczonemu potrącana jest franszyza redukcyjna w wysokości 5% wartości każdej zaistniałej szkody.
8. Jeżeli Ubezpieczający z powodu winy umyślnej lub rażącego niedbalstwa nie dopełnił któregokolwiek z obowiązków, o których mowa w § 13, § 16 i § 21 bądź nie dostarczył dokumentacji wymaganej przez Ubezpieczyciela, określonej w ust. 2, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. może odpowiednio zmniejszyć świadczenie, jeżeli naruszenie przyczyniło się do zwiększenia szkody lub uniemożliwiło ustalenie okoliczności i skutków zdarzenia ubezpieczeniowego.
9. Jeżeli ten sam przedmiot ubezpieczenia w tym samym czasie jest ubezpieczony od tego samego ryzyka w dwóch lub więcej zakładach ubezpieczeń na sumy, które łącznie przewyższają jego wartość ubezpieczeniową, każdy z zakładów ubezpieczeń odpowiada w takim stosunku, w jakim przyjęta przez niego suma ubezpieczeń pozostaje do łącznych sum wynikających z podwójnego lub wielokrotnego ubezpieczenia (z wyłączeniem ubezpieczenia następstw nieszczęśliwych wypadków).
10. W razie śmierci Ubezpieczonego, jeżeli nie została wyznaczona żadna osoba imiennie, jako uprawniona do odszkodowania/świadczenia, występujący o wypłatę odszkodowania/świadczenia obowiązany jest przedłożyć kopię aktu zgonu oraz dokument stwierdzający pokrewieństwo lub powinowactwo z Ubezpieczonym. Jeżeli Ubezpieczony był osobą samotną wymagany jest dokument potwierdzający prawo do odszkodowania. W przypadku, gdy Uprawniony został wyznaczony imiennie, wymaganymi dokumentami są: dokument tożsamości, kopia aktu zgonu oraz dokument potwierdzający fakt uprawnienia do otrzymania odszkodowania/świadczenia.
11. Odszkodowanie/świadczenie z tytułu zawartej umowy ubezpieczenia wypłacane jest w złotych polskich na rzecz Ubezpieczonego, Uprawnionego lub Poszkodowanego. W przypadku Ubezpieczonych, których krajem stałego miejsca zamieszkania nie jest Rzeczpospolita Polska, wypłata może zostać dokonana przelewem na konto bankowe w euro lub w dolarach amerykańskich.
12. Przeliczenie na złote polskie wydatków poniesionych w walutach obcych dokonywane jest według średniego kursu walut ustalonego przez Prezesa NBP obowiązującego w dniu poprzedzającym dzień ustalenia świadczenia (po godz. 12.00).

§ 28.

Ustalenie i wypłata odszkodowania dla ubezpieczenia rezygnacji z imprezy turystycznej, przerwania uczestnictwa lub anulacji biletu

1. Ustalenie zasadności i wysokości odszkodowania następuje na podstawie dowodów przedłożonych przez Ubezpieczonego lub osobę uprawnioną, jednakże SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. ma prawo do ich weryfikacji i zasięgnięcia opinii specjalistów.
2. Wysokość odszkodowania w przypadku rezygnacji z imprezy turystycznej uzależniona jest od daty zgłoszenia rezygnacji w biurze podróży w stosunku do dnia rozpoczęcia imprezy i jest równa wysokości potrąceń dokonanych przez biuro podróży z tego tytułu, na podstawie warunków biura podróży dotyczących rezygnacji z imprezy, zawartych w umowie uczestnictwa w imprezie.
3. Wysokość odszkodowania za niewykorzystane świadczenia podróże jest określana w procencie ceny imprezy, będącym proporcją pomiędzy liczbą dni następujących po dniu przerwania uczestnictwa do dnia zakończenia imprezy, a liczbą dni całej imprezy, przewidzianą w umowie z biurem podróży.

4. Wysokość odszkodowania w przypadku anulowania biletu lotniczego, autokarowego, promowego jest uzależniona od ceny biletu, daty zgłoszenia rezygnacji i jest równa wysokości potrąceń dokonanych przez przewoźnika z tego tytułu.
5. Z każdego wypłacanego odszkodowania Ubezpieczonemu potrącana jest franszyza redukcyjna w wysokości 20% wartości odszkodowania przyznanego z tytułu umowy ubezpieczenia, lecz nie mniej niż 50 zł.
6. Górną granicę wypłaconych odszkodowań z tytułu rezygnacji lub przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej lub anulowania biletu lotniczego, autokarowego, promowego stanowi suma ubezpieczenia określona w § 6 ust. 3 pkt. f) i g).
7. Jeżeli przyczyną wystąpienia o odszkodowanie z tytułu kosztów rezygnacji lub przerwania uczestnictwa w imprezie lub anulowania biletu lotniczego, autokarowego, promowego jest śmierć Ubezpieczonego, odszkodowanie wypłacane jest osobie uprawnionej, z zastosowaniem § 27 ust. 10.
8. Odszkodowanie wypłacane jest w złotych polskich.
W przypadku gdy cena wycieczki została opłacona w walucie obcej, przeliczenia na złote polskie kosztów poniesionych w wyniku rezygnacji z uczestnictwa w imprezie turystycznej, przerwania uczestnictwa w imprezie turystycznej lub anulacji biletu dokonuje się według średniego kursu walut ustalonego przez NBP obowiązującego w dniu poprzedzającym dzień ustalenia świadczenia. W przypadku Ubezpieczonych, których krajem stałego miejsca zamieszkania nie jest Rzeczpospolita Polska wypłata może zostać dokonana przelewem na konto bankowe w euro lub dolarach amerykańskich.

§ 29.

Termin wypłaty świadczenia

1. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. wypłaca świadczenie w terminie 30 dni od daty zgłoszenia roszczenia.
2. Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. lub wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie jest wypłacane w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia, przez którą rozumie się udokumentowaną i niepozostawiającą wątpliwości część świadczenia, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. obowiązane jest wypłacić w terminie określonym w ust. 1.
3. Jeżeli świadczenie nie przysługuje lub przysługuje w innej wysokości niż określone w roszczeniu, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. informuje o tym Ubezpieczonego na piśmie, z zachowaniem terminu w ust. 1, wskazując na okoliczności i podstawę prawną uzasadniającą odmowę wypłaty świadczenia.
4. SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. powiadamia na piśmie Ubezpieczonego o wysokości przyznanego świadczenia.

§ 30.

Sposób rozpatrywania odwołań, skarg i wniosków

1. Od merytorycznej decyzji SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. w sprawie zakresu przyznanego świadczenia lub odmowy przyznania świadczenia, Uprawnionemu w terminie 30 dni od dnia wydania powyższej decyzji, przysługuje prawo wniesienia odwołania do Zarządu SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.
2. Odwołania są rozpatrywane przez SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. w terminie 30 dni o dnia ich otrzymania.
3. Ubezpieczający lub Ubezpieczony, w innych sprawach niż opisane w ust. 1, mogą zgłaszać do SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. skargi i zażalenia.
4. Skargi i zażalenia są rozpatrywane w terminie 30 dni od dnia ich otrzymania, a o sposobie ich rozpatrzenia osoba, która je złożyła jest informowana niezwłocznie po ich rozpatrzeniu.

5. O zakwalifikowaniu otrzymanego pisma, jako odwołania bądź skargi lub zażalenia decyduje treść otrzymanego pisma.
6. Powództwo o roszczenia wynikające z umowy ubezpieczenia można wytoczyć albo według przepisów o właściwości ogólnej albo przed sądem właściwym dla miejsca zamieszkania lub siedziby Ubezpieczającego lub Ubezpieczonego.

§ 31.

Roszczenia regresowe


1. Z dniem wypłaty świadczenia, roszczenie Ubezpieczonego przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę, do wysokości wypłaconego świadczenia, przechodzi z mocy prawa na SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.
2. Jeżeli SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. pokryła tylko część szkody, Ubezpieczonemu przysługuje, co do pozostałej części pierwszeństwo zaspokojenia roszczeń przed roszczeniami SIGNAL IDUNA Polska TU S.A.
3. Nie przechodzi na SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. roszczenie Ubezpieczonego przeciw osobom, z którymi Ubezpieczony pozostaje we wspólnym gospodarstwie domowym, chyba, że sprawca wyrządził szkodę umyślnie.
4. Jeżeli Ubezpieczony bez zgody SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. rzekł się roszczenia przeciwko osobie trzeciej odpowiedzialnej za szkodę lub je ograniczył, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. może odmówić wypłaty świadczenia lub je zmniejszyć.
5. Jeżeli zrzeczenie się lub ograniczenie roszczenia zostanie ujawnione po wypłaceniu świadczenia, SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. może żądać od Ubezpieczonego zwrotu całości lub części wypłaconego świadczenia.

§ 32.

Postanowienia końcowe

1. Wszelkie zawiadomienia i zaświadczenia Ubezpieczonego, Ubezpieczającego, Uprawnionego i osoby składającej roszczenie w związku z umową ubezpieczenia, powinny być składane na piśmie za pokwitowaniem lub przesyłane listem poleconym.
2. Jeżeli Ubezpieczony, Ubezpieczający, Uprawniony lub osoba składająca roszczenie zmienił adres lub siedzibę i nie zawiadomił o tym SIGNAL IDUNA Polska TU S.A., przyjmuje się, że SIGNAL IDUNA Polska TU S.A. dopełniła swojego obowiązku zawiadomienia lub oświadczenia, jeżeli pismo zostało wysłane pod ostatni znany mu adres siedziby Ubezpieczonego. Jeżeli Ubezpieczyciel zmienił adres lub siedzibę i nie zawiadomił o tym Ubezpieczającego i Ubezpieczonych, przyjmuje się że Ubezpieczający i Ubezpieczony dopełnił swojego obowiązku zawiadomienia lub oświadczenia, jeżeli pismo zostało wysłane pod ostatni znany mu adres siedziby Ubezpieczyciela.
3. W sprawach nieuregulowanych w niniejszych OWU mają zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego oraz Ustawy z dnia 22 maja, 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz.U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66).
4. Niniejsze OWU zostały zatwierdzone uchwałą Zarządu SIGNAL IDUNA Polska Towarzystwo Ubezpieczeń S.A. 47/Z/2010 z dnia 30 sierpnia 2010 roku i mają zastosowanie do umów ubezpieczenia, zawartych od dnia 2 listopada 2010 r.

Prezes Zarządu



Adam H. Pustelnik

Wiceprezes Zarządu



Jürgen Reimann

Załącznik nr 1 do Ogólnych Warunków Ubezpieczenia Bezpieczne Podróże

Tabela procentowa świadczeń
z tytułu trwałego uszczerbku na zdrowiu

Rodzaj trwałego uszczerbku na zdrowiu	Procent (%) trwałego uszczerbku na zdrowiu
Całkowita utrata	
1. Wzroku w jednym oku	30
2. Wzroku w obydwu oczach	100
3. Słuchu w jednym uchu	30
4. Słuchu w obu uszach	60
5. Węchu i zmysłu powonienia łącznie	10
6. Języka i zmysłu smaku łącznie	50
Całkowita fizyczna utrata lub całkowita utrata władzy nad poszczególnymi narządami	
7. Kończyna górna w stawie barkowym	70
8. Kończyna górna powyżej stawu łokciowego a poniżej stawu barkowego	65
9. Kończyna górna poniżej stawu łokciowego a powyżej nadgarstka	60
10. Kończyna górna poniżej lub na wysokości nadgarstka	55
11. Kończyna dolna powyżej środkowej części uda	70
12. Kończyna dolna poniżej środkowej części uda a powyżej stawu kolanowego	60
13. Kończyna dolna poniżej stawu kolanowego a powyżej środkowej części podudzia	50
14. Kończyna dolna poniżej środkowej części podudzia a powyżej stopy (stawu skokowego)	45
15. Kończyna dolna - stopa w stawie skokowym	40
16. Kończyna dolna - stopa z wyłączeniem pięty	30
Całkowita fizyczna utrata	
17. Kciuka	20
18. Palca wskazującego	10
19. Innego palca u ręki	5
20. Palucha	5
21. Innego palca u stopy	2
Oparzenia (II i III stopnia)	
22. Oparzenia obejmujące 5-15% powierzchni ciała	10
23. Oparzenia obejmujące 16-30% powierzchni ciała	25
24. Oparzenia obejmujące 30% powierzchni ciała	45
Złamania	
25. Złamania kości miednicy, kości w obrębie stawu biodrowego (z wyjątkiem izolowanych złamań kości łonowej lub kulszowej, kości ogonowej), w obrębie stawu biodrowego (panewka stawu, nasada bliższa kości udowej, krętarze, złamanie pod- i przeskřętarzowe)	

a) wieloodłamowe otwarte	25
b) inne złamania otwarte	10
c) inne złamania wieloodłamowe	8
d) inne złamania	5
26. Złamanie kości ramiennej/udowej:	
a) wieloodłamowe otwarte	15
b) inne złamania otwarte	10
c) inne złamania wieloodłamowe	8
d) inne złamania	3
27. Złamanie obu kości podudzia/przedramienia:	
a) wieloodłamowe otwarte	10
b) inne złamania otwarte	8
c) inne złamania wieloodłamowe	5
d) inne złamania	3
28. Złamanie kości podstawy i sklepienia czaszki/łopatki:	
a) wieloodłamowe otwarte	15
b) inne złamania otwarte	10
c) inne złamania wieloodłamowe	8
d) inne złamania	5
29. Złamanie kości: twarzoczaszki, żuchwy, kciuka (paliczki kciuka i kości śródręcza), palca wskazującego, obojczyka, rzepki, kości skokowej, piętowej:	
a) wieloodłamowe otwarte	10
b) inne złamania otwarte	6
c) inne złamania wieloodłamowe	4
d) inne złamania	2
30. Złamanie kości: talerza biodrowego, kolcy biodrowych, guza kulszowego, trzonów kręgow:	
a) złamania otwarte	8
b) inne złamania	3
31. Złamania kości łokciowej, promieniowej, piszczelowej:	
a) wieloodłamowe otwarte	8
b) inne złamania otwarte	6
c) inne złamania wieloodłamowe	4
d) inne złamania	2
32. Złamania kości: żeber, palców dłoni i stóp (z wyjątkiem kciuka i wskaziciela), ogonowej, strzałkowej, wyrostków ościстых i poprzecznych kręgosłupa, łonowej, kulszowej:	
a) złamania otwarte	8
b) inne złamania	3
33. Złamania kości śródstopia i śródręcza, mostka, nadgarstka	
a) złamania otwarte	6
b) inne złamania	2

SIGNAL IDUNA Polska
Towarzystwo Ubezpieczeń S.A.

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 31
infolinia 22 505 65 08

SIT 0050/22.11